

Kатолички вјеронаук

Naziv predmeta:

VJERSKA NASTAVA - KATOLIČKI VJERONAUК

Godišnji fond časova:

36

Razred:

Prvi

TEMA	CILJ	ISHODI Po završetku teme učenik će biti u stanju da:	PREPORUČENI SADRŽAJI PO TEMAMA	NAČINA OSTVARIVANJA PROGRAMA
I U POTRAZI ZA SMISLOM ŽIVOTA	<ul style="list-style-type: none"> Podsticanje učenika na razmišljanje o smislu ljudskog života Podsticanje učenika na razmišljanje o patnji, dobru, zlu, životu i smrti Ospodobljavanje učenika za pronalaženje uporišta života 	<ul style="list-style-type: none"> postavlja sebi i drugima pitanje o smislu ljudskoga života; prepozna prednost iskustva velikih ljudi i mistika u traženju odgovora na temeljna pitanja o smislu ljudskog života; prihvati sebe kao tjelesno i duhovno biće, koje ima kako tjelesne tako i duhovne potrebe; svjesno prihvati patnju kao dio života, koja svoj puni smisao nalazi u Kristovu križu i uskrsnuću; da pokuša postaviti svoje pojedinačne ciljeve kao izraz razumijevanja ukupnog smisla života. 	<ol style="list-style-type: none"> Upoznavanje učenika i predstavljanje programa U vrtlogu svijeta i života Složenost ljudskog bića Između zla i patnje Kršćanska vjera kao odgovor na pitanje smisla Uporište života 	<ul style="list-style-type: none"> Pitanja za razgovor: tko smo, odakle dolazimo, kamo idemo? stvaranje problemske situacije i diskusija na temu smisla i besmisla života s pitanjima bolesti i trpljenja, zdravlja i sreće; kritičko čitanje tekstova, razmišljanja i poruka o smislu života; oblikovati ljestvicu vrjednota, analizirati, prisposobu o talentima; vođenim razgovorom tražiti uporišne točke u stvaranju nacrt vlastitog životnog puta i ostvarenja;
II ČOVJEK; RELIGIOZNO BIĆE	<ul style="list-style-type: none"> Upoznati glavna obilježja vjere u Boga; Otkrivanje religiozne dimenzije kroz upoznavanje nekih velikih religija svijeta; Uočavanje odgovora koje religije nude na temeljna čovjekova pitanja a sve u cilju boljeg poznavanja vlastitog života i svijeta u kojemu živimo. Uočiti posebnost kršćanstva u odnosu na druge religije Upoznati odnos koji gradi Crkva prema drugim religijama: međuljudski dijalog i poštovanje 	<ul style="list-style-type: none"> uočiti da se sav ljudski život temelji na vjerovanju i povjerenju; razumije osnovne ljudske potrebe za povjerenjem i vjerom oblikuje u sebi težnju za transcendentnim; razumije da je nemoguće u svemu tražiti apsolutnu jasnoću i sigurnost, kao što je nemoguće u potpunosti i uvijek provjeravati misli i osjećaje drugih osoba; zauzme stav da je pouzdanje i povjerenje nužni oblik ljudskog ponašanja i temelj međuljudskih odnosa; boljim poznavanjem i razumijevanjem velikih religija poštuje njihove pripadnike i pomaže mirnom suživotu među ljudima; da bude čovjek za druge po primjeru Isusa Krista 	<ol style="list-style-type: none"> Vjera – iskonska ljudska potreba Čovjek je po naravi religiozan Razvoj religije Politeističke religije Monoteističke religije Kršćanstvo Ponavljanje obrađenih nastavnih tema 	<ul style="list-style-type: none"> pronaći što više riječi koje u sebi imaju korijen "vjera"; problemsko sučeljavanje i diskusija na temu: je li moguće živjeti bez povjerenja u ljude, pronaći primjere religioznosti suvremenog čovjeka. Uočiti razliku između prave i krive religioznosti; analizirati čovjekovu religioznu žed u Iv 4, 1-42 (Isus i Samarjanka); vođeni razgovor o povezanosti religijskih tradicija s kulturom velikih naroda koje su kolijevka velikim religijama; istraživanje vođeni razgovor o stožernim činjenicama kršćanstva i njihovu značenju

<p>III TAJNA STVARANJA; GOVOR ZNANOSTI I GOVOR VJERE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Razlikovati prirodnoznanstveni i biblijski pristup stvarnosti i stvaranju svijeta i čovjeka; Poznavati znanstvene teorije o postanku svemira; Razumjeti i objasniti biblijski govor o postanku svijeta i čovjeka prema Post 1,1-2,4 b; protumačiti značenje pojma čovjek – slika Božja; Razumjeti Božju nakanu da je svijet povjeren čovjeku na odgovorno upravljanje; Upoznati načine i metode znanstvenih spoznaja, njihove granice i otkriti dodirne točke znanosti i vjere; 	<ul style="list-style-type: none"> prepozna hipoteze i teorije koje opisuju prirodne pojave i zakone nastanka i postojanja svemira; prepozna zakonitost razvoja živih bića po teoriji evolucije koja se naziva hominizacija; prihvati stav Crkve kojim se prihvaća evolucija kao moguću i znanstveno prihvatljivu teoriju koja ne isključuje Božji zahvat u stvaranju; razumije biblijsko tumačenje ljudske povijesnosti i smisla postojanja, kao i uzrocima i porijeklu dobra i zla; razumije govor biblijskih tekstova koji žele prije svega istaknuti Božju ljubav i brigu za sve što je stvorio, a posebno za čovjeka; da razlikuje metode znanosti i vjere koja imaju svoja vlastita područja istraživanja, svoja pitanja na koja traže odgovor i u tome su neovisne jedna o drugoj; 	<p>14. Prirodno-znanstvena tumačenja nastanka svijeta;</p> <p>15. Biblijsko-vjerski pristup stvaranju – posebnost biblijskog govora</p> <p>16. Odnos vjere i znanosti.</p> <p>17. Ponavljanje obradene nastavne teme na kraju polugodišta i zaključivanje ocjena</p>	<ul style="list-style-type: none"> analizirati i kritički prosuditi različite pristupe i teorije o nastanku svijeta i čovjeka; proučiti otkrića fizičara S. W. Hawkinga i izdvojiti bitne spoznaje; iznositi asocijacije na pojam "stvaranje"; odgovoriti na pitanje: stvara li čovjek?; pronaći određene "nelogičnosti" i nejasnoće u biblijskim tekstovima o stvaranju (npr. redosljed stvaranja i sl.) i kritički odgovoriti mogu li se najnovija znanstvena dostignuća o postanku i razvoju svemira pomiriti s Biblijom; vođeni razgovor o čovjeku - slici Božjoj i njegovoj vrijednosti, Božje u čovjeku; vođeni razgovor na temu odnosa prirodnih i humanističkih znanosti – doze i granice; analizirati i protumačiti odnos vjere i razuma, vjere i znanosti;
<p>IV OBJAVA I SVETO PISMO</p>	<ul style="list-style-type: none"> Osposobljavanje učenika na približavanje izvorima kršćanske vjere u prvom redu Bibliji, knjizi koja sadrži Božju objavu; Protumačiti tvrdnju: Biblija je riječ Božja; Osposobljavanje učenika za shvaćanje važnosti poznavanja vremena i okolnosti nastanka biblijskih tekstova, radi boljeg razumijevanja same poruke. Uočavanje da je vrhunac Božje objave Isus Krist iz Nazareta, u kome kršćani prepoznaju svoga Boga. 	<ul style="list-style-type: none"> razumije pojam Objave i prepozna načine prenošenja Objave; razumije Božju Objavu kao zahtjev koji traži čovjekov slobodan odgovor; navde podjelu biblijskih knjiga, prepozna i primijeniti način citiranja biblijskih knjiga, poglavlja i redaka razumije biblijsku poruku kroz odnos čovjeka i Boga te međuljudske odnose prepozna Bibliju kao istinu vjere u kojoj čovjek traži i pronalazi odgovore na najvažnija egzistencijalna pitanja; uoči vrijednost čitanja Svetog Pisma u liturgiji i svakodnevi; 	<p>18. Objava i njezino prenošenje;</p> <p>19. Vjera - odgovor na Božji poziv</p> <p>20. Biblija - pisana Božja riječ</p> <p>21. Svijet Biblije (biblijska arheologija, Kumranski spisi)</p> <p>22. Biblijski govor o Bogu (razumijevanje biblijske poruke);</p> <p>23. Biblija u životu kršćana</p> <p>24. Ponavljanje obradene nastavne teme</p>	<ul style="list-style-type: none"> Izradi povijesnu liniju najvažnijih događaja biblijske objave; u skupnom radu analizirati tekst Dei Verbum 7 i izdvojiti bitne oznake kršćanske objave; Biblijskim primjerima pokazati da je usmena predaja živa stvarnost koja prethodi Svetom pismu i pisanoj predaji; skupna analiza nekih poznatijih umjetničkih djela nadahnutih Biblijom (u književnosti, likovnoj i glazbenoj umjetnosti, arhitekturi) praktični rad s Biblijom: kako pronalaziti biblijska mjesta i kako čitati Bibliju, osobno i u zajednici; meditacija odabranog biblijskog teksta uz prikladnu glazbu; usporedna analiza i interpretacija tematski bliskih biblijskih i književno-umjetničkih tekstova.
<p>V ISUS KRIST- SPASITELJ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Upoznati nekršćanske i kršćanske izvore koji govore o Isusu kao povijesnoj osobi; Protumačiti i približiti pojam Kraljevstva Božjeg; Upoznati temeljne poruke Isusova Govora na Gori; Upoznati razlog i smisao Isusove smrti kao otkupljenje za svakoga čovjeka; Približiti događaj Uskrsa i graditi život u vjeri i nadi Kristova uskrsnuća. Spoznati najdublju istinu o Isusu Kristu: on je pravi Bog i pravi čovjek kroz vjeru Crkve Osposobljavanje učenika da kroz poznavanje Isusa Krista, njegova djela i života otkriju zašto ga kršćani priznaju svojim Bogom i Spasiteljem 	<ul style="list-style-type: none"> se osobno suočit s Isusom Kristom i njegovom porukom; prihvati Isus Krist kao pravoga Boga i pravoga čovjeka; otkrije posebnost Isusova lika koji ostaje trajni izazov i nadahnuće za njegov život zauzme stav otvorenosti i prihvaćanja Isusove poruke s Gore u osobnom i društvenom životu razumije da je Isus Krist jedini posrednik između Boga i ljudi, jedini Spasitelj i Otkupitelj; doživi radost Uskrsa i graditi život u vjeri i nadi razumije što znači živjeti u skladu s vjerom u Isusa Krista Uskrsloga bolje razumije izričaje saadržaje vjere Crkve gradi put, stavove i krjeposti vlastitog nasljedovanja Krista. doživi Isusovu očajstvenu prisutnost u sakramentima, Crkvi i svijetu 	<p>25. Isus – povijesna osoba;</p> <p>26. Isusov lik i poruka;</p> <p>27. Navještaj Kraljevstva Božjega;</p> <p>28. Blago i dragocjeni biser (obrada prispodoba Mt 13,44)</p> <p>29. Isusovo otkupiteljsko djelo;</p> <p>30. Ukazanja uskrstog Isusa</p> <p>31. Uskršli Isus i njegova trajna prisutnost</p> <p>32. Isus Krist – pravi Bog i pravi čovjek;</p> <p>33. Isus Krist ispunjenje mesijanskih očekivanja</p> <p>34. Nicejsko-carigradsko vjerovanje</p> <p>35. Zajedništvo s Kristom.</p> <p>36. Ponavljanje obradene nastavne teme i zaključivanje ocjena na kraju godine</p>	<ul style="list-style-type: none"> radom u skupinama analizirati i izdvojiti poruku teksta Isusove povijesnosti (Lk 2,1; 3, 1-3) usporedno analizirati neke važnije nekršćanske i kršćanske povijesne izvore o Isusu potražiti u dodatku Novog zavjeta kronološku tablicu pisanje vlastite prispodobe o Kraljevstvu Božjem ili eseja prosuditi okolnosti i smisao Kristove muke i smrti u svjetlu tadašnjih društvenih, političkih i vjerskih okolnosti; izdvajanje, analiza i tumačenje temeljnih istina vjere u Kristovo čovjstvo i božanstvo prema Nicejsko-carigradskom vjerovanju razgovor o mogućnostima svakodnevnog susreta s Kristom i mogućnosti susreta s njim u sakramentalnoj stvarnosti, u molitvi

PREPORUČENA LITERATURA:

Biblija: Stari i Novi Zavjet, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2009.

Katekizam Katoličke Crkve, Hrvatska biskupska konferencija, Zagreb, 1994.

Biblijski priručnik – Mala enciklopedija, Kršćanska sadašnjost & Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1989.

Religije svijeta – Enciklopedijski priručnik, Kršćanska sadašnjost & Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1991.

Penzeš J. & Kopilović A.: **Upoznaj samoga sebe** – Katolički vjeronauk za 1. raz. srednje škole, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2002.

Kustić Ž.: **Priroda govori o Bogu**, Glas Koncila, Zagreb, 1997.

Tražitelji smisla, vjeronaučni udžbenik za prvi razred srednje škole, Salesiana, Zagreb, 2010.

Székely János: **Biblia-ismertet, Hittankönyv a középiskolák 9. osztálya számára**, Szent István Társulat, Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest, 2011.

KORELACIJA S DRUGIM PREDMETIMA / MODULIMA:

- Materinski jezik i književnost
- Gradanski odgoj
- Filozofija
- Psihologija

5. Sociologija
6. Povijest
7. Zemljopis
8. Likovna i muzička kultura

Naziv predmeta:

VJERSKA NASTAVA - KATOLIČKI VJERONAUČ

Godišnji fond časova:

36

Razred:

Drugi

TEMA	CHJ	ISHODI Po završetku teme učenik će biti u stanju da:	PREPORUČENI SADRŽAJI PO TEMAMA	NAČINA OSTVARIVANJA PROGRAMA
I CRKVA NASTAVLJA KRISTOVO DJELO	<ul style="list-style-type: none"> • Podsticanje učenika na upoznavanje Crkve kao zajednice koju je ustanovio Isus Krist; • Upoznati biblijske temelje sakramenata inicijacije (krštenje, potvrda, euharistija); • Osposobljavanje učenika za razlikovanje pojedinih službi kroz koje se očituje hijerarhijski ustroj Crkve u kojoj zajedno žive i djeluju laici, redovnici, i redovnice, te đakoni, prezbiteri i biskupi; • Podsticanje učenika na promicanje dijaloga s drugim kršćanskim zajednicama, nastojeći obnoviti prekinuto jedinstvo. 	<ul style="list-style-type: none"> • razumije kako Crkva shvaća samu sebe; • navede čine kojima je Isus ustanovio Crkvu; • prepozna značenje susreta s Uskrslim i događaja Pedesetnice za nastajanje Crkve; • razumije bitna obilježja Crkve: jedna, sveta, katolička i apostolska; • razlikuje četiri bitne oznake Crkve: služenje, zajedništvo, slavljenje i naviještanje (svjedočenje) vjere; • uoči prisutnost Crkve u svim kulturama i narodima i da shvati njezinu univerzalnost s obzirom na njezino spasenjsko poslanje; • osjeti potrebu vlastitog angažiranja na polju ekumenizma i molitve za jedinstvo svih kršćana. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predstavljanje plana i programa 2. Ustanovljenje Crkve i pripadnost Crkvi (događaj Pedesetnice); 3. Novozavjetne slike Crkve (zajedništvo svetih, Narod Božji, Tijelo Kristovo, Hram Duha Svetoga) 4. Sakramenti kršćanske inicijacije – darovi milosnog života i zajedništva 5. Službe i karizme u Crkvi – slobodno i radosno življenje Evanđelja 6. Jedna Crkva u mnoštvu Crkava – prema punom zajedništvu; 7. Ponavljanje obrađene nastavne teme 	<ul style="list-style-type: none"> • asocijacije i vođeni razgovor o pojmu „Crkva“; • analizirati ponuđene tekstove Evanđelja i Djela apostolskih • asocijacije na novozavjetne slike Crkve (kuća Božja, zajedništvo svetih, Narod Božji, Tijelo Kristovo...); • protumačiti kršćanske istine o Crkvi da je jedna, sveta, katolička i apostolska • obraditi biblijsku podlogu sakramenata kršćanske inicijacije krštenje, potvrdu i euharistiju, te izraditi plakat sakramentalnih znakova i simbola • prikazivanje filma i razgovor o nastanku Crkve • izlaganje s tumačenjem službe, jedinstva i razlika između pape, biskupa, svećenika i vjernika laika u Crkvi; asocijacije i vođeni razgovor o pojmu „Crkva“; • analizirati ponuđene tekstove Evanđelja i Djela apostolskih • asocijacije na novozavjetne slike Crkve (kuća Božja, zajedništvo svetih, Narod
				<ul style="list-style-type: none"> Božji, Tijelo Kristovo...); • protumačiti kršćanske istine o Crkvi da je jedna, sveta, katolička i apostolska • obraditi biblijsku podlogu sakramenata kršćanske inicijacije krštenje, potvrdu i euharistiju, te izraditi plakat sakramentalnih znakova i simbola • prikazivanje filma i razgovor o nastanku Crkve • izlaganje s tumačenjem službe, jedinstva i razlika između pape, biskupa, svećenika i vjernika laika u Crkvi; • analizirati dekret o ekumenizmu "Unitatis redintegratio" Drugoga vatikanskog sabora;
II CRKVA U POVIJEST	<ul style="list-style-type: none"> • Upoznati sa saobilježjima i strukturom prve kršćanske zajednice; • Upoznati se sa poteškoćama s kojima se susretala prva Crkva u susretu s antičkim svijetom i u Rimskom carstvu • Objasniti značenje cara Konstantina za povijest Crkve. • Protumačiti pojavu i razvoj redovništva, osnivanje škola i sveučilišta, promicanje pismenosti i kulture, ukidanje ropstva, laičku investituru i Ogrurovsku obnovu • Upoznati vjerodostojne činjenice i razumjeti problematiku križarskih ratova i inkvizicije, • Navesti uzroke i posljedice Istočnog raskola 1054. god. i temeljna obilježja Pravoslavlja • Navesti uzroke te objasniti tijek i ishode Zapadnog raskola; • Upoznati djelovanje i poteškoće Crkve u doba 	<ul style="list-style-type: none"> • prepozna načine i oblike organiziranja u kojima se se prva kršćanska zajednica brinula za siromašne, bolesne i odbačene • razumije uzroke, posljedice i značenje progona Crkve u Rimskom carstvu; • uoči značaj slobode javnog ispovijedanja vjere Milanskim ediktom • uoči procese pokršćavanja europskih naroda • otkrije vrijednost redovničkih zajednica u navještanju evanđelja i čuvanju kršćanskih vrednota u različitim razdobljima povijesti Crkve • prepozna ulogu Crkve u organiziranju školstva, u razvoju znanosti i njenog zalaganja za socijalnu pravdu; • razumije uzroke i posljedice Istočnog raskola 1054. god. • razumije značenje Tridentskog sabora u obnovi Crkve nakon reformacije; • razumije situaciju Crkve u vrijeme Francuske revolucije; • nabroji novine koje u Crkvu donosi II. Vatikanski sabor • doživi veličinu uzornih papa i ljudi dvadesetog stoljeća 	<ol style="list-style-type: none"> 8. Susret s antičkim svijetom (širenje kršćanstva, progoni, sloboda) 9. Polaganje kršćanskih temelja (novi narodi ulaze u krilo Crkve) 10. Sjene srednjega vijeka (udaljavanje istoka i zapada, prodor islama, križarske vojne, inkvizicija) 11. Utvrđivanje predenog gradiva 12. Sjajno doba Crkve (redovništvo, školstvo, umjetnost) 13. Vrijeme dubokih podjela (reformacija, Tridentinski sabor) 14. Crkva i moderno doba (prosvjetiteljstvo, sekularizacija) 15. Pred promjenama suvremenog svijeta (II Vatikanski koncil) 16. Obnavljanje obrađene nastavne teme 17. Provjera znanja i 	<ul style="list-style-type: none"> • analizirati biblijske tekstove o širenju prve Crkve i Pavlovu misionarenju; • vođeni razgovor o prilikama u kojima se događalo širenje kršćanstva i promatranje zemljovida i skiciranje mentalne mape Pavlovih putovanja • film o povijesnim događanjima iz ranokršćanskih vremena • izrada plakata; izrada umne mape. Istraživanje tekstova i dokumenata; • vođeni razgovor o razlozima udaljavanja Istoka i Zapada te raskola među kršćanima; • pripovijedanje i izlaganje, diskusija (parlaonica); razgovor o ulozi Crkve u pomaganju ljudima, osobito siromašnima i brigu Crkve i države za njih; • pripovijedanje i izlaganje povijesnih događaja i činjenica o djelovanju franjevac i karmelićana u našim krajevima; diskusija • pisanje kratkih referata o pojedinim temama, predstavljanje i istraživanje važnijih činjenica i dokumenata; • vođeni razgovor o uzrocima i posljedicama protestantske reformacije, diskusija (parlaonica); • analizirati određene tekstove iz dokumenata

	<p>prosvjetiteljstva, humanizma i renesans</p> <ul style="list-style-type: none"> Upoznavanje učenika sa snažnim obnoviteljskim poticajem II. Vatikanskog sabora i obnove koja je uslijedila 		<p>zaključivanje ocjena na kraju prvog polugodišta</p>	<p>II Vatikanskog koncila</p>
<p>III U POTRAZI ZA ŽIVOTNIM I RELIGIOZNI IDENTITETOM</p>	<ul style="list-style-type: none"> Podsticanje učenika na razmišljanje o mladosti kao važnom vremenu u oblikovanju vlastitog identiteta Objasniti ulogu prijateljstva u procesu razvoja osobnosti; Osposobljavanje učenika za prevladavanje mogućih nesporazuma sa svojim roditeljima ili starijima; navesti obilježja i razlike između zaljubljenosti i zrele ljubavi i protumačiti važnost zrele ljubavi kao norme ljudske spolnosti i odnosa među spolovima; Osposobljavanje učenika da obitelj doživi kao mjesto gdje se postavljaju temelji ljudskog ponašanja i shvaćanja sebe, drugih i svijeta Upoznavanje obilježja nekih novijih religioznih pokreta kao poticaj na razmišljanje o vlastitom životnom putu i izboru 	<ul style="list-style-type: none"> uoči važnost procesa prelaska iz djetinjstva u odraslu dob proširi svoja obzorja i shvati što dovodi do sukoba generacija otkrije važnost prijateljstva za osobno dozrijevanje; razumije što pomaže ostvarenju prijateljstva, a što ga onemogućuje; zauzme svoje mjesto u zajednici te postane sposoban realnije sagledati svijet oko sebe, te svoje granice i mogućnosti usporedi i kritički prosuđivati vladajuće vrijednote u obitelji i izvan nje; razvija istinsko prijateljstvo koje obogaćuje čovjeka, te za iznimni plemeniti osjećaj koji se zove ljubav da uoči opasnosti vlastite nesigurnosti i primamljivosti u različitim religioznim pokretima shvati važnost produbljivanja svoje vjere 	<p>18. Vrijeme odrastanja 19. Prijateljstvo i ljubav 20. Obitelj – temelj čovjekova život 21. Potraga za vrijednostima i opasnost od otuđenja 22. Iz nesigurnosti u ovisnost 23. Ponuda sreće u novim religioznim pokretima</p>	<ul style="list-style-type: none"> vezani razgovor i prosudba različitih modela zrelosti i uspjeha u životu programirano konfliktno igranje uloga među prijateljima; napraviti test prijateljstva i igru povjerenja; vođeni razgovor o potrebi pravog prijatelja i zaprekama prijateljstvu; provesti asocijaciju na riječ ljubav i problemski voditi diskusiju o razlici između ljubavi, flerta i zaljubljenosti; prikupiti materijale iz novina i časopisa za mlade i izraditi plakat s porukama koje im oni nude na području ljubavi, spolnosti i osjetilnosti; napraviti program sretno i uspješne obitelji; prosuditi tekstove nekih zabavnih pjesama s porukom ljubavi; analizirati shvaćanje spolnosti i ljubavi u Bibliji prema Post 1, 27 i Post 2, 21-25; analizirati oznake ljubavi prema 1 Kor 13, 4 otkriti ciljanim razgovorom dobre i loše strane medija i suvremenih ponuda, osobito onih koje vode različitim ovisnostima (droga, alkohol...);
<p>IV USUSRET SLOBODI</p>	<ul style="list-style-type: none"> Upoznavanje učenika sa osnovnim obilježjima slobode Pozivanje na zrelo i samostalan osobni izbor Upućivanje učenika da je Isus Krist svjedok i uzor potpuno ostvarene čovjekove slobode, te da prihvati stav da se istinska sloboda postiže odgojem vlastite savjesti i djelovanjem u skladu s njom objasniti razliku između vanjske i unutarnje slobode; 	<ul style="list-style-type: none"> razumije povezanost slobode i tolerancije; prepoznaje čimbenike koji utječu na razvoj osobnosti naučiti razlikovati zrelo i nezrelo ponašanje razlikuje biološku, psihološku i društvenu uvjetovanost slobode razlikuje slobodu „od“ i slobodu „za“ razumije važnost kritičke prosudbe različitih ponuda koje donosi život i potrebu zauzimanje vlastitog stava i izbora bude spreman na izgradnju osobnog života, vlastitog životnog projekta i boljeg svijeta 	<p>24. Mladi i sloboda (obilježja slobode) 25. Odgovorna sloboda 26. Moć Isusove slobode (Kušnja u pustinji: Mt 4,1; unutarnja sloboda: Mk 7,21; prihvaća osudu: Iv 10,18; istina oslobada: Iv 8,31) 27. Isus Krist – Osloboditelj (Marija Magdalena, Kamenovanje žene) 28. Bog hoće da čovjek bude slobodan 29. Sloboda i savjest 30. Ponavljanje obrađene nastavne teme</p>	<ul style="list-style-type: none"> napraviti ljestvicu vrijednota koje vode ljudskoj i kršćanskoj zrelosti analizirati nekoliko medijskih promidžbenih poruka s prosudbom o tome je li moguće ostati slobodan i biti vezan za osobe i stvari; vođeni razgovor o mogućnostima i granicama naše slobode; asocijacija na pojmove „tradicionalno“ i „moderno“ i rasprava na temu analizirati slobodu "od" i slobodu "za" prema Gal 5, 13-26; analizirati tekstove o ponudi Isusove slobode (rad u grupama): Mt 4, 1-11; Mt 12, 9-14; Iv 10, 14-18; Mk 7, 1-22.; napraviti pisani tekst ili likovnu ilustraciju o tome što mi omogućuje, a što onemogućuje punu slobodu
<p>V S CRKVOM NA PUTU VJERE – MOLITVA, SLAVLJE, SVJEDOČENJE</p>	<ul style="list-style-type: none"> Navesti definiciju molitve i razumjeti molitvu kao temeljni ljudski stav pred Bogom; Upoznati učenike sa prisutnošću molitve u Isusovom životu Naučiti razlikovati liturgijsku i privatnu molitvu i navesti osnovne kršćanske molitve; Opisati neke molitvene izričaje i geste; razvijati osjećaj za duhovnu dimenziju postojanja Uputiti da se iz molitvenog života razvija i osjetljivost za praktični život i angažman Upoznati oblike dobrovoljnog služenja mladih u različitim socijalnim ustanovama 	<ul style="list-style-type: none"> razumije molitvu kao razgovor s Bogom; na primjerima psalama raspoznava vrste molitve; otkrije važnost molitve u Isusovu životu; bolje doživi molitvu koju nas je Isus učio: Oče naš; razumije povezanost molitve i života; razumije i doživjeti kršćansku meditaciju kao dublji oblik molitve; prihvati dobrovoljnost i dobrovoljno služenje drugima kao izraz vlastitog životnog i vjerničkog opredjeljenja; razvija sposobnost za društveni angažman, tj. za aktivno i odgovorno sudjelovanje u životu društva (osuda nepravde, borba za pravdu) te spremnost izgradnje čovječnijeg društva. 	<p>31. Molitva kao izraz vjere i štovanja Boga (zajedničko obilježje religija) 32. Molitva u Starom zavjetu (molitva psalama, prozbene, zahvalne, hvalbene molitve) 33. Isus molitelj uči svoje učenike moliti (Oče naš) 34. Molitva Crkve danas (liturgijska, osobna, zajednička) 35. Iskustvo zajedništva u kršćanskim zajednicama mladih 36. Obnavljanje obrađene nastavne teme i zaključivanje ocjena na kraju školske godine</p>	<ul style="list-style-type: none"> na primjerima otkrivati zajedničke i razlikovne elemente molitve u religijama; pronalaženje i analiza psalama i tekstova o Isusu kao molitelju vođeni razgovor o potrebi, važnosti i praksi molitve u kršćanskom životu; pisanje i izgovaranje molitve; meditacija uz promatranje reprodukcija i glazbenu pratnju vođeni razgovor o potrebi druženja među mladima promatranje i interpretacija fotografija, likovno i pismeno izražavanje, izrada plakata, razgovor o preprekama i poteškoćama u međusobnim susretima; rješavanje problemskih situacija; istraživanje mogućnosti druženja među mladima u svojim crkvenim zajednicama

PREPORUČENA LITERATURA:

Biblija, Stari i Novi Zavjet, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2009.

Katekizam Katoličke Crkve, Hrvatska biskupska konferencija, Zagreb, 1994.

Biblijski priručnik – Mala enciklopedija, Kršćanska sadašnjost & Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1989.

II Vatikanski sabor, dokumenti, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1980.

Francen, A.: Pregled povijesti Crkve, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1988.

Kustić, Ž.: Mali ključ povijesti Crkve u Hrvata, Glas Koncila, Zagreb, 1991.

Odvazni svjedoci, vjeronaučni udžbenik za drugi razred srednje škole, Salesiana, Zagreb, 2009.

Nemes György-Nemes Rita-Göcze István, Egyháztörténelem, Hittankönyv a középiskolák 10. osztálya számára, Az Apostoli Szentzség Könyvkiadója, Budapest, 2012.

KORELACIJA S DRUGIM PREDMETIMA / MODULIMA:

1. Materinski jezik i književnost
2. Građanski odgoj
3. Filozofija
4. Psihologija
5. Sociologija
6. Povijest
7. Geografija
8. Likovna i muzička kultura

Naziv predmeta:		VJERSKA NASTAVA - KATOLIČKI VJERONAUK		
Godišnji fond časova:		36		
Razred:		Treći		
TEMA	CILJ	ISHODI Po završetku teme učenik će biti u stanju da:	PREPORUČENI SADRŽAJI PO TEMAMA	NAČINA OSTVARIVANJA PROGRAMA
I KRŠĆANSKO POIMANJE ČOVJEKA	<ul style="list-style-type: none"> • Objasniti značenje čovjeka kao osobe i subjekta na temelju biblijskog teksta (Post 1, 26); • Objasniti razliku između biblijskog i suvremenog poimanja čovjeka; • Upoznati Kristov način vršenja volje Očeve i otkriti vlastiti put vršenja volje 	<ul style="list-style-type: none"> • prepozna u biblijskoj slici čovjeka uporište za međuljudske odnose; • razumije teološko-antropološki poimanje čovjeka kao stvorenog, ranjenog, spašenog, etičkog i besmrtnog bića. • shvati da iza shvaćanja čovjeka postoje prijemna pitanja koja imaju ideološka, politička, društvena i kulturna obilježja; • uoči neke različite i raširene poglede na čovjeka u 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Predstavljanje plana i programa za treći razred 2. Čovjek kao stvorenje i slika Božja 3. Čovjek je biće odnosa 4. Čovjek – osoba usmjerena prema nadnaravnom 5. Isusov put je put kršćana (Mt 5,1-12) 	<ul style="list-style-type: none"> • vođeni razgovor i diskusija o različitim obilježjima ljudske osobe; • kritički čitanje i interpretacija biblijskih i drugih tekstova s usporednim promatranjem i analizom dokumentarne i simboličke fotografije i ilustracija; • pribiranje i vrjednovanje novinskih isječaka, iskustava i primjera iz života koji tematiziraju čovjeka kao osobu, njegovo
	<p>Božje;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Izdvojiti i opisati neka važna obilježja kršćanskog života po kojima čovjek može ostvariti Božju volju promičući milosrđe, pomirenje, ljubav i pravednost. • Podsticanje učenika na zauzimanje osobnog stava opredjeljenja za nasljedovanje osobe Isusa Krista i njegova puta 	<p>odnosu na kršćansku sliku čovjeka</p> <ul style="list-style-type: none"> • shvati važnost izgradnje kršćanskoga života u stavu povjerenja u Boga koji ljubi čovjeka i želi mu postignuće punine života; 		<p>dostojanstvo i poslanje i zajednički kritički odabir bitnih potreba i obilježja čovjeka;</p> <ul style="list-style-type: none"> • igra uživljavanja u različite životne situacije s traženjem odgovora na važna životna pitanja; • promjena perspektive i pisanje suprotnoga teksta: volja Božja – moja volja; • vođeni razgovor s tumačenjima pojmovna milosrđe, opraštanje, pomirenje, pravednost, ljubav; • pravljenje nacrt vlastitog života suobličena volji Božjoj, izrada plakata
II ČOVJEK – MORALNO BIĆE	<ul style="list-style-type: none"> • Naučiti upoznati čovjeka kao moralno i etičko biće svjesno svojeg djelovanja koje je usko vezano uz njegovu narav; • Osvješćivanje učenika da je jedino čovjek razumno i slobodno biće odgovorno za svoje čine; • Navesti uvjete o kojima ovisi moralnost čovjekovih čina (shvaćanje dobra i zla te njihove razlike, sloboda, spoznaja i prirodni zakon kao univerzalna norma); • Objasniti povezanost vjere i morala; • Osvješćivanje učenika da ljudsko djelovanje uvijek treba biti usmjereno prema dobru, a za kršćane je dobro uvijek povezano s Bogom, odnosno sam Bog je najviše dobro. 	<ul style="list-style-type: none"> • prepozna različite definicije čovjeka u specifičnom poimanju pojedinih znanosti o čovjeku; • razumije pojmove etika, moral i kršćanski moral. • prepozna društvene utjecaje na oblikovanje kriterija određivanja dobra i zla. • razumije razliku između prirodnog i objavljenog moralnog zakona; • uoči postojanje objektivnih moralnih normi; • uoči da se sav ljudski život temelji na vjerovanju i povjerenju; • razumije i usvojiti načela moralnog djelovanja; • uoči bitnu poveznicu između vjere i morala i njihovo značenje za istinski kršćanski život 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Čovjek – polazište etičkoga razmišljanja Post 27,1-35) 7. Subjekt i objekt moralnog djelovanja (Prz 30,15-20); 8. Kriteriji dobra i zla; 9. Odnos vjere i morala 10. Odnos ljudske naravi i milosti 11. Savjest – norma etičkog djelovanja 12. Savjest u Svetome pismu i naučavanju Crkve (Mk7,21; Gaudium et spes,16) 13. Savjest pred zakonom i suvremenim etičkim pitanjima 14. Ljudska prava 15. Etika i religije 16. Ponavljanje obrađenih nastavnih teme na kraju polugodišta 17. Zaključivanje ocjena na kraju polugodišta 	<ul style="list-style-type: none"> • prosudba različitih pristupa i slika o čovjeku koje stvaraju različite znanosti; • postavljanje problema i rasprava o svijetu mladih: imati ili ne imati etičke i moralne norme, prihvaćati ili odbacivati moral; • odabir dokumentarnih i simboličkih fotografija s moralnom tematikom i rasprava o njihovim porukama u poveznici s etičkim i moralnim normama i životom; • problemsko razmatranje različitih etičkih pristupa i etičkih teorije o čovjeku, ljudskoj naravi i djelovanju, kriterijima dobra i zla; • napraviti pojedinačne, a potom zajedničke kriterije za vrjednovanje dobra i zla, analizirati u skupnom radu neke zapovijedi, naredbe, pravila i norme iz svakodnevnog života; • analizom biblijskih i drugih tekstova upoznati i izdvojiti obilježja ljudske moralnosti • problemski otvoriti pitanje odnosa vjere i morala u kršćanskom životu, i odgovoriti na pitanje: je li moralno ponašanje današnje mladeži i odraslih u skladu s kršćanskim moralom?

<p>III LJUBAV PREMA BOGU I BLIŽNJEMU</p>	<ul style="list-style-type: none"> Podsticanje učenika na razumijevanje da je najviše dobro ono koje je u sebi ostvarilo savršenu sliku postojanja i izvor svih drugih dobara Upoznati obilježja pojma „vršiti volju Božju“ i njegovo značenje za kršćanski život; Otkriti i poznavati Dekalog, objavljeni Božji zakon, kao naravni temelj ljudskog moralnog postupanja i života; Kritičko uočavanje prisutnosti dobra i zla, stvarnosti grijeha u svijetu te raznih pokušaja negiranja grijeha; Opisati temeljno značenje evanđeoskog pojma ljubavi - Zapovijed ljubavi; Osposobljavanje učenika za shvaćanje da kršćanski moralni i duhovni život nije zbroj normi i zakona, nego ljubav prema Bogu i nasljedovanje Isusa Krista; 	<ul style="list-style-type: none"> shvati da se na Bogu koji je najviše Dobro temelji kršćanski moral; razumije važnost ostvarenja reda, pravila i pravednih zakona u međuljudskim odnosima i u društvu; uoči i prepozna sadržaj i važnost prve Božje zapovijedi, te razumije značenje i oblike slavljenja dana Gospodnjeg otkrije grijeh kao prijestup ljubavi prema Bogu i bližnjemu; spozna da Božje milosrđe i praštanje nadilazi ljudsko zlo i grijeh i da je Bog pravedni Sudac i milosrdni Otac; otkrije da put obraćanja traži opredjeljenje za dobro i dobrog Boga te međusobno praštanje i pomirenje s ljudima; otkrije novost, razine i obilježja kršćanskog shvaćanja ljubavi u pojmovima philia, eros i agape; osjeti potrebu nasljedovanja Krista i izgradnje vlastitoga kršćanskog moralnog djelovanja po evanđeoskom zakonu ljubavi 	<p>18. Bog – temelj kršćanske moralnosti</p> <p>19. Objavljeni moralni zakon – temeljni zakon</p> <p>20. Zakon ljubavi prema Bogu</p> <p>21. Prisutnost zla i grijeha u čovjeku – prijestup istinske ljubavi prema Bogu i čovjeku</p> <p>22. Evanđeoski zakon ljubavi</p>	<ul style="list-style-type: none"> pripremljena diskusija o Bogu kao najvišem Dobru i ljudskoj slobodi pred pitanjem izbora između dobra i zla čitanje, analiza i interpretacija biblijskih tekstova u kojima se pokazuje Božji plan s čovjekom asocijacije na riječ moral i zakon; vođenje pripremljene rasprave o važnosti poštivanja moralnih normi i zakona u svakodnevnom životu analizirati i interpretirati izabrane biblijske tekstove koji pokazuju put promicanja kršćanskih moralnih načela: štovanje pravoga Boga, promicanje istine i ljudskog života, poštovanje roditelja, poštivanje tuđeg vlasništva. meditativno promišljanje nad tajnom imena dragih osoba, svojih bližnjih i nad Božjim imenom; analiza novozavjetnih tekstova: Isusova moć nad zlom (grijeh, bolest) i nad Zlim, te o Kristovu govoru o ljubavi prema bližnjima i prema neprijatelju: Mt 5, 43-48 i 22, 36-40; Iv 15, 16-19; Mt 7,12);
<p>IV MUŠKO I ŽENSKO STVORI IH</p>	<ul style="list-style-type: none"> Upoznati biblijsko poimanje braka i obitelji Navesti i objasniti biblijsko utemeljenje sakramenta ženidbe; Navesti preduvjete za valjano sklapanje sakramenta ženidbe i put pripreve za sakramentalni brak Objasniti odrednice odgovornog roditeljstva; Upoznati crkveni nauk o odgovornom planiranju i radanju djece; Upoznati važnost brige za 	<ul style="list-style-type: none"> razumije poruku Drugog biblijskog izvješća o stvaranju čovjeka kao temelj kršćanskog poimanja čovjeka kao muškarca i žene; prepozna razliku između spola i spolnosti (seksualnosti) razumije povezanost pojmova dostojanstvo, odgovornost i spolnost; razumije kršćansko shvaćanje spolnosti, narav i smisao braka i obitelji razumjeti sakrament ženidbe kao otvorenost životu i sudjelovanje u Božjem stvarateljskom činu; razumije važnost cjelovita odgoja djece čemu pripada i vjerski odgoj; 	<p>23. Čovjek – žena i muškarac</p> <p>24. Brak i obitelj u Božjem naumu</p> <p>25. Ženidba – sakrament bračne ljubavi i zajedništva</p> <p>26. Roditelji i obitelj – odgovorno roditeljstvo</p> <p>27. Ponavljanje obradene nastavne teme</p>	<ul style="list-style-type: none"> izdvajanje i tumačenje bitnih pojmova: muškarac, žena, spol, spolnost, seksualnost; u skupnom radu istražiti i na plakatu izložiti aspekte dostojanstva muškarca i žene stvaranje problemskog pitanja o važnosti braka i obitelji danas analizirati i interpretirati biblijske tekstove: Post 1,76-29; 2,18-25; 1 Kor 6,12-20; analizirati posljedice preljuba, rastave, slobodnih veza i dr. te utvrditi kriterije kršćanskog moralnog pristupa tim povredama braka i obitelji; definiirati bitne činjenice ustanovljenja sakramenta ženidbe (Mt 19) i protumačiti uvjete za valjano sklopljenu ženidbu;
	<p>djecu i obitelj kao temelj osobnog i društvenoga dobra i napretka</p>			<ul style="list-style-type: none"> ostvariti problemsku diskusiju i vodeni razgovor o "medi" razvoda braka, življenja bez braka ili o "braku na pokus" analizirati tekstove koji govore o odgovornom roditeljstvu i planiranju obitelji te izdvojiti poruke i o njima razgovarati: Humanae vitae, Pismo pape obiteljima, Familiaris Consortio, Mulieris dignitatem
<p>V DOSTOJANSTVO LJUDSKOG ŽIVOTA</p>	<ul style="list-style-type: none"> Stvaranje svijesti kod učenika da je svaki život Božji dar i kao takav svet i neuništiva vrijednost; Upoznati biblijske temelje o vrijednosti i svetosti ljudskoga života i tekstove o Isusovoj posebnoj brizi i skrbi za siromašne i potrebne; Osvješčivanje učenika da život započinje od trenutka začeca, kada nastaje jedinstvena i neponovljiva osoba kojoj pripadaju sva osobna prava i nepovredivo pravo na život Upoznati i razumjeti bitna bioetička načela; Upoznati značenje Hipokratove prisege. Upoznati biblijsko utemeljenje, značenje i učinke sakramenta bolesničkog pomazanja kao i načine na koje Crkva danas promiče brigu za bolesne i nemoćne; 	<ul style="list-style-type: none"> razumije promicanje ljudskog života kao kršćansku obvezu; razumije i usvoja stav zaštite čovjeka kao osobe od začeca do prirodne smrti, i da su povrede ljudskoga života: ubojstvo, pobačaj, samoubojstvo, eutanazija; prepozna opasnosti manipulacije u transplantaciji organa; razumije razloge zbog kojih sve što je znanstveno moguće na području bioetike nije i moralno dopustivo (genom, kloniranje, matične stanice); uoči probleme suvremenoga svijeta koji donose siromaštvo, bolesti i umiranje djece; otkrije donekle zaboravljeno značenje sakramenta bolesničkog pomazanja u životu kršćana; razumije povezanost sakramenta bolesničkog pomazanja i skrbi za zdravlje i život; da razvije osjetljivost za siromašne i ugrožene 	<p>28. Svetost i dostojanstvo ljudskog života</p> <p>29. Životom obdareni i u život pozvani</p> <p>30. Poštivanje dostojanstva osobe – izazovi znanost</p> <p>31. Dostojanstvo osobe pred stvarnošću patnje, bolesti i smrti</p>	<ul style="list-style-type: none"> stvaranje problemske situacije i diskusija na temu: tko je gospodar ljudskog života – Bog ili čovjek?; u skupnim radovima upoznati i analizirati neka bioetička načela u poveznici s konkretnim pitanjima; čitanje i analiza Hipokratove prisege. stvaranje problemske situacije i diskusija o ljudskom životu s temom: Život kao slobodan izbor i dar ili slučajnost; skupni rad s temom: Sadašnje prijetnje ljudskom životu; diskusija o transplantaciji i doniranju ljudskih organa; informacija o ljudskom zdravlju i problematici kloniranja, umjetne oplodnje, poštovanja tjelesne cjelovitosti i ljudskoga života; istraživanje i kritička analiza biblijskih, doktrinarnih i drugih tekstova u kojima Crkva izlaže svoj nauk o navedenim pitanjima; navesti primjere doprinosa poznatih kršćana u skrbi za bolesne i potrebite (majka Tereza, Albert Schweitzer i dr.); aktualizacija (posadašnjenje) biblijskih tekstova koji govore o brizi za siromašne, nemoćne i potrebne.
	<ul style="list-style-type: none"> Podsticanje učenika da žudi 	<ul style="list-style-type: none"> shvati važnost iskrenosti i istinoljubivosti među 		<ul style="list-style-type: none"> prikupljanje različitih novinskih tekstova i

VI ŽIVJETI U ISTINI	za istinom, a samim tim i za Bogom koji je izvor istine; <ul style="list-style-type: none"> • Osvješćivanje učenika da je najizravnija povreda istine laž, ogovaranje i kleveta; • Razvijanje kritičke svijesti o važnosti medija u suvremenom svijetu • Upoznati Krista kao potpunu Istinu koja oslobađa; 	ljudima; <ul style="list-style-type: none"> • razumije negativne posljedice lažnog svjedočenja, laži i krivokletstva za osobu i društvo, • zauzme stava za istinu na osobnoj i društvenoj razini; • uoči opasnost prikrivanja istine, lažnog prikazivanja činjenica i zlorabe istine koja se događa preko masovnih medija. • razumije kršćanski moralni pristup istini; • prihvati Isusov primjer i put življenja i promicanja istine. 	32. Hoditi u istini; 33. „Istina će vas osloboditi“ 34. Isus Krist – punina istine 35. Isusov put istine – svakodnevno svjedočenje i snaga mučeništva 36. Ponavljanje obrađene nastavne teme i zaključivanje ocjena na kraju školske godine	poruka o svakodnevnom životnim pitanjima i temama i kritička analiza o istinitosti i cjelovitosti informacija koje nam prenose; <ul style="list-style-type: none"> • stvaranje problemske situacije i diskusija o suprotnostima: istina i laž u osobnom i društvenom životu?; • analiza i tumačenje bitnih pojmova u poveznici s njihovim značenjem u svakodnevnom ljudskom i kršćanskom životu: laž, lažno svjedočenje, krivokletstvo, istinitost, istinoljubivost; • kritički istražiti i analizirati Kristov pristup istini i izraditi nacrt kršćanskoga puta u Kristovoj istini i slobodi. • sažeti glavna obilježja novih religioznih pokreta i sljedba; tabelarno prikazati • razliku upotrebe Biblije i meditacije u kršćanstvu i u nekim religioznim sljedbama i pokretima;
----------------------------	---	---	--	--

PREPORUČENA LITERATURA:

Biblija: Stari i Novi zavjet, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2009.

Katekizam Katoličke Crkve, Hrvatska biskupska konferencija, Zagreb, 1994.

Biblijski priručnik – Mala enciklopedija, Kršćanska sadašnjost & Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1989.

II Vatikanski sabor, Dokumenti, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1980.

Hering, B.: Kristov zakon (I-III), Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1986.

Matulić, T.: Bioetika, Glas Koncila, Zagreb, 2001.

Životom darovani, Udžbenik katoličkog vjeronauka za treći razred srednjih škola, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2010.

Nemes György-Nemes Rita-Göcze István, Katolikus dogmatika és erkölcstan, Hittankönyv a középiskolák 11. osztálya számára, Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest, 2011.

KORELACIJA S DRUGIM PREDMETIMA / MODULIMA:

1. Materinski jezik i književnost
2. Građanski odgoj
3. Povijest
4. Biologija
5. Filozofija
6. Psihologija
7. Sociologija
8. Zemljopis
9. Likovna i muzička kultura

Naziv predmeta:

VJERSKA NASTAVA - KATOLIČKI VJERONAUK

Godišnji fond časova:

32

Razred:

Četvrti

TEMA	CILJ	ISHODI Po završetku teme učenik će biti u stanju da:	PREPORUČENI SADRŽAJI PO TEMAMA	NAČINA OSTVARIVANJA PROGRAMA
I SUVREMENI ČOVJEK PRED PITANJEM BOGA	<ul style="list-style-type: none"> • Podsticanje učenika na propitati uzroke poteškoća s vjerom u Boga kod suvremenoga čovjeka; • Protumačiti uzroke religioznog indiferentizma (utilitarizam, hedonizam, konzumerizam, relativizam) i ateizma; • Raščlaniti odnos vjere i slobode te slobode i ovisnosti kod suvremenoga čovjeka; • Objasniti posebnost i autentičnost kršćanskoga duhovnog iskustva; • Pojasniti vlastitu predodžbu o Bogu kroz sučeljavanje s kršćanskim i nekršćanskim iskustvima i interpretacijama Boga. • Pojasniti povezanost čovjekove slobode i Božjeg dopuštenja zla i patnje prema Post 2; • Objasniti Kristov put kroz muku i smrt do uskrsnuća kao Božji odgovor na problem patnje; • Navesti i objasniti dokaze o Božjoj opstojnosti; 	<ul style="list-style-type: none"> • razlikuje i objasni pojmove sekularizacija i sekularizam • prepozna utjecaje ateističke interpretacije religije u svom okruženju • razlikuje deklarativnu i funkcionalnu od istinske religioznosti; • prepozna utjecaje postmoderne kulture (subjektivizam, fragmentarnost, trenutačnost) na čovjekovu religioznost; • prepozna nove oblike pojavljivanja religioznih pitanja; • promišlja vlastiti odnos prema Bogu i prepoznati različite utjecaje na njega • navede i objasni oblike i uzroke iskrivljenih predodžba o Bogu; • navede bitna obilježja novih religioznih pokreta i sljedba te ih vrjednovati iz kršćanske perspektive; • prepozna problem zla i patnje u svijetu kao klasično pitanje koje izaziva sumnju u Božju svemoć, dobrotu i pravednost; • uvidi racionalno i emocionalno značenje razumskog utemeljenja vjere za vlastiti život; uoči da Bog nadilazi sve ljudske predodžbe. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Upoznavanje učenika sa planom i programom; 2. Izazov nevjera – poteškoće suvremenog čovjeka s Bogom; 3. Suvremena religioznost njezina pitanja; 4. Predodžbe o Bogu 5. Traganja za iskustvom svetoga i nova religioznost; 6. Pitanje Boga pred iskustvom patnje i zla u svijetu; 7. Dokazi o Božjoj opstojnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> • razgovarati o značenju Boga u konkretnim životima ljudi iz vlastitog okruženja; scenski ili pantomimom prikazati značenja pojmova utilitarizam, • analizirati tekstove klasičara kritike religije (Feuerbach, Marx, Nietzsche, Freud); napisati vlastiti osvrt na njihovu kritiku religije • pronaći primjere današnjih načina očitovanja potrebe za religioznim i pseudoreligioznim; • pronaći na internetu kontekste u kojima se pojavljuje pojam dhovno/duhovnost; • sažeto prikazati odrednice kršćanskog duhovnog iskustva; • pronaći različite predodžbe o Bogu na primjerima iz književnosti te ih usporediti s biblijskom objavom i iskustvom Boga; • pokušati opisati vlastitu sliku o Bogu. • meditativno promišljati o vlastitom suočavanju sa zlom i s patnjom; • pronaći biblijske tekstove o Jobovu prihvaćanju patnje i o Kristovu prihvaćanju muke i smrti za spas čovječanstva; • opisati razlike između vlastite religioznosti u djetinjoj dobi i danas; • pronaći pjesničke i biblijske tekstove koji govore o tome da je Bog uvijek drukčiji od naših očekivanja

<p>II BIBLIJSKA SLIKA BOGA I ISKUSTVO BOGA</p>	<ul style="list-style-type: none"> Objasniti proces spoznaje Boga u Starome zavjetu od Abrahama plemenskog Boga do univerzalnog Boga kojega navješćuju proroci; Navesti i objasniti bitna obilježja starozavjetne slike o Bogu, osobito na temelju objave Božjeg imena (Izl 3,13-15); Objasniti novost slike Boga kojega objavljuje Isus kroz svoje propovijedanje i djelovanje; Objasniti odnos Isusova sinovstva u odnosu prema Bogu; Uputiti na ključne momente objave trojedinoga Boga u Novome zavjetu. Navesti mogućnosti i načine kršćaninova susreta s Bogom danas; Objasniti narav i važnost sakramenata kao znakova susreta s Bogom i ljudima za kršćanski život; Upoznati kršćansko iskustvo Boga na primjerima života svetaca i svjedoka vjere: sv. Augustina i sv. Franje Asiškoga 	<ul style="list-style-type: none"> razumije Izraelovo iskustvo savezničkog odnosa Boga i naroda te Boga i pojedinca da se otvori Božjem univerzalnom očinstvu po Isusu i bratskoj povezanosti među ljudima; razumije Riječ Božju kao povlašeno mjesto susreta s Bogom; razumije molitvu kao osobni i zajednički susret s Bogom; razumije sakramente kao djelotvorne znakove susreta s Bogom; razumije Crkvu kao nezaobilazno mjesto kršćanskoga susreta s Bogom; razumije da kršćanin u bližnjemu prepoznaje i susreće Boga; doživi Boga kao onoga koji praštanjem spašava i daje mogućnost novoga početka; upoznati prepozna kršćansko iskustvo Boga na primjerima života svetaca i svjedoka vjere: sv. Augustina i sv. Franje Asiškoga vježbati se odgovarati na Božji poziv u vlastitom životu. 	<ol style="list-style-type: none"> Bog u svjedočanstvu vjere Staroga zavjeta Bog u svjedočanstvu vjere Novoga zavjeta Kršćansko iskustvo Božje prisutnosti u skrivenosti Kršćanski putovi do susreta s Bogom (Riječ Božja, molitva, sakramenti, Crkva, događaji vlastitog života) Biblijsko iskustvo udaljevanja i vraćanja Bogu Sakramentalno iskustvo Boga kroz povijest Sakramentalno iskustvo milosrdnoga Boga danas Bog u iskustvu kršćanskih svetaca i svjedoka vjere Ponavljanje obrađene nastavne teme Zaključivanje ocjena na kraju prvog polugodišta 	<ul style="list-style-type: none"> u natuknicama sažeti svoja dosadašnja znanja o Abrahamu, Mojsiju i prorocima; meditativno ponirati u značenje objave Boga i Božjeg imena u Starom zavjetu; na temelju umjetničke slike Isusa koji propovijeda na gori napisati najvažnije poruke kojima on objavljuje Boga ljudima; pronaći i analizirati novozavjetne tekstove koji očituju Isusov poseban sinovski odnos prema Bogu; pogledati isječak iz filma "Pasija" u kojemu Isus na aramejskom jeziku zaziva Boga na temelju evanđeoske perikope o događaju Emausa izvesti zaključke o Božjoj skrivenoj prisutnosti među nama danas; shematski prikazati značenje sakramenata za kršćanski život; pronaći novozavjetne tekstove u kojima se Isus poistovjećuje s bližnjim; analizirati biblijske tekstove koji svjedoče o Božjem milosrđu i praštanju; potražiti umjetnički prikaz nekog prizora Božjeg praštanja i analizirati ga; razgovarati o iskustvu ljudske potrebe da se ispovjedi i počne iznova; razgovarati o sličnosti Augustinova puta vjere s primjerima osoba iz vlastite sredine; pogledati isječak iz filma o životu sv. Franje; posjetiti franjevački samostan; poslušati Franjinu Pjesmu stvorova i analizirati je.
<p>III LJUDSKI RAD I STVARALAŠTVO</p>	<ul style="list-style-type: none"> Objasniti razliku i odnos između rada (zvanja) i zanimanja; Posvijestiti zadatke koji proizlaze iz krsnog poziva; Izložiti biblijsko shvaćanje i značenje rada i čovjekovu sličnost s Bogom; Protumačiti nužnu povezanost između rada, pravde i solidarnosti u kršćanskom socijalnom nauku i vrjednovanje rada u današnjem neoliberalnom kapitalizmu; Sagledati problematiku nezaposlenosti (njezine uzroke, posljedice i odnos prema pravu na rad; Objasniti pojam etike poslovanja; Objasniti pojmove osobnog i općeg dobra; Protumačiti značenje starozavjetnoga pojma "šalom" i objasniti kršćansko shvaćanje mira; 	<ul style="list-style-type: none"> prepozna povezanost vlastitih sposobnosti i sklonosti sa životnim pozivom; kritički sagleda negativne pojave u društvu koje su posljedica otuđenja od pravog značenja rada; uvidi nužnost pravednih odnosa u društvu i traži načine njihova promicanja; shvati pravdu kao izraz poštovanja ljudske osobe; uoči da je skrb za potrebite (djela milosrđa) i svijest solidarnosti bitna odrednica kršćanskog identiteta. uvidi dosege i posljedice neetičnog ponašanja u gospodarstvu; da se zainteresira se za promicanje općeg dobra i da ga shvatiti kao vlastitu obvezu; prepoznati istinu, pravdu i mir kao putove ostvarivanja općeg dobra; 	<ol style="list-style-type: none"> Kršćanski pogled na rad Pravda i solidarnost Etika poslovanja Briga za opće dobro i kršćansko zauzimanje za mir 	<ul style="list-style-type: none"> u dva stupca unositi različita zvanja (pozive) i zanimanja, te razgovarati o razlozima odabira škole koju učenici pohađaju; nabrojiti vlastite sposobnosti i sklonosti te ih povezati s vlastitim životnim zadatkom; izabrati i prikazati ulomke enciklike Laborem exercens o važnosti ljudskoga rada i utemeljenju čovjekova prava na rad. pomoću Biblijske konkordancije i Rječnika Biblijske teologije potražiti mjesta na kojima se govori o ljudskom radu i izvesti iz njih značenja biblijskoga shvaćanja rada; analizirati shvaćanje rada u socijalnim enciklikama crkvenog učiteljstva; razgovarati o povijesnom odnosu zapovijedanih kršćanskih blagdana i zaštite dostojanstva težaka i radnika; navesti različite primjere solidarnosti pojedinaca i Caritasa sa slabijima i potrebitima; potražiti na internetu papinu poruku za svjetski dan mira (1. siječnja); pronaći biblijske tekstove o miru i izvesti iz njih biblijsko shvaćanje mira; raspraviti odnos između mira kao dara i zadatka;
<p>IV IZAZOVI ZNANSTVENO- TEHNIČKOG NAPRETKA</p>	<ul style="list-style-type: none"> Navesti i obrazložiti prednosti i rizike znanstvenih spoznaja i tehnoloških dostignuća; Posvijestiti relativnost i djelomičnost znanstvenih spoznaja; Uočiti i objasniti razliku između znanja i mudrosti; Uočiti prednosti i opasnosti globalizacije; 	<ul style="list-style-type: none"> shvati važnost znanja i znanosti za napredak i razvoj čovjeka; zauzmije stav suodgovornosti i sudjelovanja u traženju rješenja za pitanja koje nameće znanstveno-tehnički razvoj; uoči opasnost ideologizacije znanosti; usvoji kršćanski stav prema upotrebi medija; usvoji pozitivan stav prema čovjekovoj težnji za poboljšanjem kvalitete života; prepozna različite načine zauzimanja za humaniji svijet uoči posebnosti kršćanskoga humanizma 	<ol style="list-style-type: none"> Budućnost i moć znanja Informatizacija i globalizacija Znanost u službi poboljšanja života Briga za okoliš Zajedništvom do napretka 	<ul style="list-style-type: none"> pronaći i analizirati različite definicije znanja i znanosti; navesti primjere ideologizacije znanosti; kroz razgovor u skupini tražiti rješenja za pravedan pristup obrazovanju i znanju za sve ljude; prikupiti informacije o prednostima i manama globalizacije; potražiti informacije o najvažnijim otkrićima zbog kojih se danas govori o biološkoj revoluciji;

	<ul style="list-style-type: none"> Učiti kritički pristupiti sredstvima informiranja Protumačiti kršćansko shvaćanje istine i obvezu kršćana prema istini; Upozoriti na pozitivne mogućnosti novih medicinskih tehnologija, ali i na njihovu zlorabu; Upozoriti na tendencije razvijanja individualizma u društvu i zauzimati se za očuvanje i razvijanje ljudskog zajedništva. 	<ul style="list-style-type: none"> shvati zahtjeve kršćanske etike kao poticaj na preuzimanje odgovornosti gaji svijest odgovornosti pred Bogom za stvoreni svijet uoči kobne posljedice individualizma razumije odnos individualizma i moralnog subjektivizma shvatiti najužu povezanost Kraljevstva Božjega i kršćanskoga zauzimanja za humaniji svijet. 		<ul style="list-style-type: none"> analizirati ulomke crkvenih dokumenata koji govore o kršćanskom stavu prema genetičkom inženjeringu; propitati vlastiti stil života i razgovarati o promjeni konkretnih navika potražiti i analizirati programe ekoloških udruga; razgovarati o posljedicama individualizma; pronaći novozavjetne tekstove o kršćanskom zajedništvu kakvo Krist želi i usporediti ga s vlastitim iskustvom crkvenog zajedništva;
V KRŠĆANSKA NADA U BUDUĆNOST	<ul style="list-style-type: none"> Posvjestiti opasnosti i strahove koje doživljava suvremeni čovjek s obzirom na budućnost; Upoznati različite povijesne modele očekivanja budućnosti. Upoznati razloge i navesti situacije u kojima se javljaju apokaliptičke vizije i proroštva; Upoznati specifičnu poruku biblijske apokaliptike; Navesti bitne oznake kršćanskoga stava prema svršetku čovjekova života i svijeta; Razumjeti značenje pojma paruzija i objasniti kršćansku nadu u Kristov ponovni dolazak; Upoznati biblijske temelje i suvremeno poimanje kršćanske eshatologije. 	<ul style="list-style-type: none"> ispitata vlastite stavove prema očekivanju budućnosti razumije značenje pojma apokalipsa (otkrivenje) i navesti značajke apokaliptike kao književne vrste nabroji najvažnije slike i poruke biblijske apokaliptike; doživi oslobadajući učinak biblijske poruke o Božjem promislu i pobjedi dobra; uoči različitost ljudskih osjećaja i pitanja naspram očekivanja osobnog i općeg svršetka; razlikuje pojedinačni i opći (posljednji) sud; gaji pouzdanje u Boga koji želi čovjekovo dobro; uvidi potrebu odgovornog života i angažmana za dobro, uoči važnost eshatoloških tema u likovnoj, književnoj, glazbenoj, filmskoj i scenskoj umjetnosti; razluči kršćanski nauk o raju, paklu i čistilištu od popularnih i iskrivljenih interpretacija; prepozna značenje Kristova uskrsnuća za naše uskrsnuće uoči da je nada i pouzdanje u Božju ljubav temeljni kršćanski stav u odnosu na čovjekove 	<p>27. Svjetovna očekivanja budućnosti</p> <p>28. Eshatološki i apokaliptički tekstovi u Bibliji</p> <p>29. Čovjek pred pitanjem svršetka</p> <p>30. Kršćanska nada u dovršenje: novo stvorenje, uskrsnuće i život vječni</p> <p>31. Obnavljanje obrađene nastavne teme</p> <p>32. Zaključivanje ocjena na kraju godine</p>	<ul style="list-style-type: none"> napisati kratko želje i nade koje projiciramo u budućnost, te vlastite strahove spram budućnosti; pogledati isječke iz druge verzije filma "Apokalipsa danas" (2001.) i navesti razloge zašto je film nazvan tim imenom; čitati odlomke iz knjige Otkrivenja i druge biblijske apokaliptičke tekstove te navesti sličnosti i razlike biblijske i svjetovne apokaliptike; pogledati/poslušati i analizirati različite umjetničke prikaze i scenarije svršetka svijeta (likovne, glazbene, literarne, filmske, scenske...); usporediti tekstove iz različitih religija o čovjekovoj radikalnoj odgovornosti i sudu nakon smrti; analizirati novozavjetne tekstove o Kristovu ponovnom dolasku i sažeto prikazati kršćansku vjeru u Kristovu paruziju; razgovarati o odnosu predodžbe o Bogu i osjećaja vezanih uz osobni susret s Kristom na kraju ovozemnoga života. analizirati umjetničke prikaze kršćanskog shvaćanja posljednjih stvari meditativno čitati novozavjetne tekstove u
		posljednje stvari;		<ul style="list-style-type: none"> kojima Isus govori o svom odlasku k Ocu i uskrsnuću, poručujući učenicima "Idem pripremiti vam mjesto"; analizirati slike Marijina uznesenja; na temelju crkvenih dokumenata sažeto prikazati što Crkva vjeruje o Mariji.

PREPORUČENA LITERATURA:

Biblija, Stari i Novi Zavjet, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2009.

Katekizam Katoličke Crkve, Hrvatska biskupska konferencija, Zagreb, 1994.

Biblijski priručnik – Mala enciklopedija, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1989.

Dokumenti – II Vatikanski sabor, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1980.

Benedikt XVI: U nadi spašeni, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2008.

Hering, B.: Kristov zakon (1-3), Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1986.

Pranjić, M.: Religijsko-pedagoški-katehetski leksikon, Katehetski salezijanski centar, Zagreb, 1991.

Svjetlom vjere, udžbenik katoličkog vjeronauka za četvrti razred srednjih škola, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2009.

Pákozdi István-Illéssy mátyás-Gallay Lászlóné. *Liturgika és alapvető hittan, Hittankönyv a középiskolák 12. osztálya számára*, Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest, 2012.

KORELACIJA S DRUGIM PREDMETIMA / MODULIMA:

- Materni jezik i književnost
- Filozofija
- Gradanski odgoj
- Povijest
- Sociologija
- Psihologija
- Likovna i muzička kultura

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИНА ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
I У ПОТРАЗИ ЗА СМИСЛОМ ЖИВОТА	<ul style="list-style-type: none"> Подстицање ученика и размишљање о смислу људског живота Подстицање ученика на размишљање о патњи, добру, злу, животу и смрти Осподобљавање ученика за проналажење упоришта живота 	<ul style="list-style-type: none"> поставља себи и другима питање о смислу људског живота; препозна предност искуства великих људи и мистика у тражењу одговора на темељна питања о смислу људског живота; прихвати себе као тјелесно и духовно биће, које има како тјелесне тако и духовне потребе; свјесно прихвати патњу као дио живота, која свој луни смисао налази у Христову крижу и ускрснућу; да покуша поставити своје појединачне циљеве као израз разумијевања укупног смисла живота. 	<ol style="list-style-type: none"> Упознавање ученика и представљање програма У вртлогу свијета и живота Сложеност људског бића Између зла и патње Кришћанска вјера као одговор на питање смисла Упорниште живота 	<ul style="list-style-type: none"> Питања за разговор: тко смо, одакле долазимо, камо идемо? стварање проблемске ситуације и дискусија на тему смисла и бесмисла живота с питањима болести и трпљења, зарада и среће; критичко читање текстова, размишљања и порука о смислу живота; обликовати љествицу вриједнога, анализирати, приспободу о талентима; вођеним разговором тражити упоришне тачке у стварању нацрта властитог животног пута и остварења;
II ЧОВЈЕК: РЕЛИГИОЗНО БИЋЕ	<ul style="list-style-type: none"> Упознати главна обиљежја вјере у Бога; Откривање религиозне димензије кроз упознавање неких великих религија свијета; Уочавање одговора које религије нуде на темељна човјекова питања а све у циљу бољег познавања властитог живота и свијета у којему живимо. Учити посебност кришћанства у односу на 	<ul style="list-style-type: none"> уочити да се сав људски живот темељи на вјеровању и повјерењу; разумије основне људске потребе за повјерењем и вјером обликује у себи тежњу за трансценденталним; разумије да је немогуће у свему тражити апсолутну јасноћу и сигурност, као што је немогуће у потпуности и увијек провјеравати мисли и осјећаје других особа; заузме став да је поуздање и повјерење нужни облик људског понашања и темељ међуљудских односа; бољим познавањем и разумијевањем великих религија поштује њихове припаднике и 	<ol style="list-style-type: none"> Вјера – исконска људска потреба Човјек је по нарави религиозан Развој религије Политеистичке религије Монотеистичке религије Кришћанство Понављање обрађених наставних тема 	<ul style="list-style-type: none"> пронаћи што више ријечи које у себи имају корјен "вјера"; проблемско сучељавање и дискусија на тему: је ли могуће живјети без повјерења у људе, пронаћи примјере религиозности сувременог човјека. Уочити разлику између праве и криве религиозности; анализирати човјекову религиозну жељу у Ив 4, 1-42 (Исус и Самаријанка); вођени разговор о повезаности религиозних традиција с културом великих народа које су колијевка великим религијама; истраживање вођени разговор о
	<ul style="list-style-type: none"> друге религије Упознати однос који гради Црква према другим религијама: међуљудски дијалог и поштовање. 	<ul style="list-style-type: none"> помаже мирном суживоту међу људима; да буде човјек за друге по примјеру Исуса Христа 		<ul style="list-style-type: none"> стојерним чињеницама кришћанства и њихову значењу
III ТАЈНА СТВАРАЊА: ГОВОР ЗНАНОСТИ И ГОВОР ВЈЕРЕ	<ul style="list-style-type: none"> Разликовати природознаствени и библијски приступ стварности и стварању свијета и човјека; Познавати знаствене теорије о постанку свемира; Разумјети и објаснити библијски говор о постанку свијета и човјека према Пост 1,1-2,4 б; протумачити значење појма човјек – слика Божја; Разумјети Божју намену да је свијет повјерен човјеку на одговорно управљање; Упознати начине и методе знаствених спознаја, њихове границе и открити додирне тачке знаости и вјере; 	<ul style="list-style-type: none"> препозна хипотезе и теорије које описују природне појаве и законе настанка и постојања свемира; препозна законитост развоја живих бића по теорији еволуције која се назива хоминизација; прихвати став Цркве којим се прихваћа еволуција као могућу и знаствено прихватљиву теорију која не искључује Божји захват у стварању; разумије библијско тумачење људске повјесности и смисла постојања, као и узроцима и поријеклу добра и зла; разумије говор библијских текстова који желе прије свега истакнути Божју љубав и бригу за све што је створило, а посебно за човјека; да разликује методе знаности и вјере која имају своја властита подручја истраживања, своја питања на која траже одговор и у томе су неовисне једна о другој. 	<ol style="list-style-type: none"> Природно-знаствена тумачења настанка свијета; Библијско-вјернички приступ стварању – посебност библијског говора Однос вјере и знаности. Понављање обрађене наставне теме на крају полугодишта и закључивање оцјена 	<ul style="list-style-type: none"> анализирати и критички просудити различите приступе и теорије о постанку свијета и човјека; проучити открића физичара С. W. Хајкинга и издвојити битне спознаје; износити асоцијације на појам "стварање"; одговорити на питање: ствара ли човјек?; пронаћи одређене "нелогичности" и нејасноће у библијским текстовима о стварању (нпр. редослед стварања и сл.) и критички одговорити могу ли се најновија знаствена достигнућа о постанку и развоју свемира помирити с Библијом; вођени разговор о човјеку - слици Божјој и његовој вриједности, Божје у човјеку вођени разговор на тему односа природних и хуманистичких знаности – досези и границе; анализирати и протумачити однос вјере и разума, вјере и знаности;
IV ОБЈАВА И СВЕТО ПИСМО	<ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика на приближавање изворима кришћанске вјере у првом реду Библији, књизи која садржи Божју објаву; Протумачити тврдњу: 	<ul style="list-style-type: none"> разумије појам Објаве и препозна начине преношења Објаве; разумије Божју Објаву као захтјев који тражи човјеков слободан одговор; наведе подјелу библијских књига, препозна и 	<ol style="list-style-type: none"> Објава и њезино преношење; Вјера - одговор на Божји позив Библија - писана Божја 	<ul style="list-style-type: none"> Израдити повјесну линију најважнијих догађаја библијске објаве; у скупном раду анализирати текст Деи Вербум 7 и издвојити битне ознаке кришћанске објаве; библијским примјерима показати да је усмена предаја жива стварност која

	<p>Библија је ријеч Божја;</p> <ul style="list-style-type: none"> Оспособљавање ученика за схваћање важности познавања времена и околности настанка библијских текстова, ради бољег разумијевања саме поруке. Уочавање да је врхунац Божје објаве Исус Христ из Назарета, у коме кришћани препознају свога Бога. 	<p>примијенити начин цитирања библијских књига, поглавља и редака</p> <ul style="list-style-type: none"> разумје библијску поруку кроз однос човјека и Бога те међуљудске односе препозна Библију као истину вјере у којој човјек тражи и проналази одговоре на најважнија егзистенцијална питања; уочи вриједност читања Светог Писма у литургији и свакодневици; 	<p>ријеч</p> <p>21. Свијет Библије (библијска археологија, Кумрански списи)</p> <p>22. Библијски говор о Богу (разумијевање библијске поруке);</p> <p>23. Библија у животу кришћана</p> <p>24. Понављање обрађене наставне теме</p>	<p>претходи Светом писму и писаној предаји;</p> <ul style="list-style-type: none"> скупна анализа неких познатих умјетничких дјела надахнутих Библијом (у књижевности, ликовној и гласбеној умјетности, архитектури) практични рад с Библијом: како проналазити библијска мјеста и како читати Библију, особно и у заједници; медитација одабраног библијског текста уз прикладну гласбу; успоредна анализа и интерпретација тематски блиских библијских и књижевно-умјетничких текстова.
<p>V</p> <p>ИСУС ХРИСТ-СПАСИТЕЉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Упознати некришћанске и кришћанске изворе који говоре о Исусу као повијесној особи; Протумачити и приближити појам Краљевства Божјег; Упознати темељне поруке Исусова Говора на Гори; Упознати разлог и смисао Исусове смрти као откупљење за свакога човјека; Приближити догађај Ускреса и градити живот у вјери и нади Христова ускрснућа. Спознати најдубљу истину о Исусу Христу: он је прави Бог и прави човјек кроз вјеру Цркве Оспособљавање ученика да 	<ul style="list-style-type: none"> се особно суочит с Исусом Христом и његовом поруком; прихвати Исус Христ као правога Бога и правога човјека; открије посебност Исусова лика који остаје трајни изазов и надахнуће за његов живот заузме став отворености и прихваћања Исусове поруке с Горе у особном и друштвеном животу разумје да је Исус Христ једини посредник између Бога и људи, једини Спаситељ и Откупитељ; доживи радост Ускреса и градити живот у вјери и нади разумје што значи живјети у складу с вјером у Исуса Христа Ускрелога боље разумје изрицаје садржаја вјере Цркве гради пут, ставове и крпности властитог наследовања Христа. доживи Исусову отајствену присутност у сакраментима, Цркви и свијету 	<p>25. Исус – повијесна особа;</p> <p>26. Исусов лик и порука;</p> <p>27. Навјештај Краљевства Божјег;</p> <p>28. Благо и драгоцијени бисер (обрада прислоба Мт 13,44)</p> <p>29. Исусово откупитељско дјело;</p> <p>30. Указања ускрелог Исуса</p> <p>31. Ускрсли Исус и његова трајна присутност</p> <p>32. Исус Христ – прави Бог и прави човјек;</p> <p>33. Исус Христ испуњење месџанских очекивања</p> <p>34. Нинејско-цариградско вјеровање</p> <p>35. Заједнитво с Христом.</p> <p>36. Понављање обрађене наставне теме и закључивање оцјена на</p>	<ul style="list-style-type: none"> радом у скупинама анализирати и издвојити поруку текста Исусове повјесности (Лк 2,1; 3, 1-3) успоредно анализирати неке важније некришћанске и кришћанске повијесне изворе о Исусу потражити у додатку Новог зајета хронолошку таблицу писаве властите прислобае о Краљевству Божјем или есеја просудити околности и смисао Христове муке и смрти у свјетлу тадашњих друштвених, политичких и вјерских околности; издвајање, анализа и тумачење темељних истина вјере у Христово човјештво и божанство према Нинејско-цариградском вјеровању разговор о могућностима свакодневног сусрета с Христом и могућности сусрета с њим у сакраменталној стварности, у молитви
	<p>кроз познавање Исуса Христа, његова дјела и живота открију зашто га кришћани признају својим Богом и Спаситељем</p>		<p>крају године</p>	

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

- Матерински језик и књижевност
- Грађански одгој
- Филозофија
- Психологија
- Социологија
- Повијест
- Земљопис
- Ликовна и музичка култура

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИНА ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
I ЦРКВА НАСТАВЉА КРИСТОВО ДЈЕЛО	<ul style="list-style-type: none"> Подстицање ученика на упознавање Цркве као заједнице коју је установио Исус Крист; Упознати библијске темеље сакрамената иницијације (крштење, потврда, еухаристија); Оспособљавање ученика за разликовање појединих служби кроз које се очитује хијерархијски устрој Цркве у којој заједно живе и дјелују ланци, редовници, и редовнице, те ђакони, презбитери и бискупи; Подстицање ученика на промишљање дијалога с другим кришћанским заједницама, настојећи обновити прекинуто јединство. 	<ul style="list-style-type: none"> разумије како Црква схваћа саму себе; наведе чине којима је Исус установио Цркву; препозна значење сусрета с Ускрсним и догађаја Педесетнице за настајање Цркве; разумије битна обиљежја Цркве: једна, света, католичка и апостолска; разликује четири битне ознаке Цркве: служење, заједништво, слављење и навијештање (свједочење) вјере; уочи присутност Цркве у свим културама и народима и да схвати њезину универзалност с обзиром на њезино спасењско посланье; осјети потребу властитог ангажирања на пољу екуменизма и молитве за јединство свих кришћана. 	<ol style="list-style-type: none"> Представљање плана и програма Установљење Цркве и припадност Цркви (догађај Педесетнице); Новозавјетне слике Цркве (заједништво светих, Народ Божиј, Тијело Крислово, Храм Духа Светога) Сакраменти кришћанске иницијације – дарови милосног живота и заједништва Службе и каризме у Цркви – слободно и радосно живљење Еванђеља Једна Црква у мноштву Цркава – према пуном заједништву; Понављање обрађене наставне теме 	<ul style="list-style-type: none"> асоцијације и вођени разговор о појму „Црква“; анализирати понуђене текстове Еванђеља и Дјела апостолских асоцијације на новозавјетне слике Цркве (кућа Божија, заједништво светих, Народ Божиј, Тијело Крислово...); протумачити кришћанске истине о Цркви да је једна, света, католичка и апостолска обрадити библијску подлогу сакрамената кришћанске иницијације крштење, потврду и еухаристију, те израдити плакат сакраменталних знакова и симбола приказивање филма и разговор о настанку Цркве излагање с тумачењем службе, јединства и разлика између папе, бискупа, свећеника и вјерника лаика у Цркви; анализирати декрет о екуменизму "Унитарне рединтеграцио" Другога ватиканског сабора;
II ЦРКВА У ПОВИЈЕСТИ	<ul style="list-style-type: none"> Упознати са саобилежјима и структуром прве кришћанске заједнице; Упознати се са 	<ul style="list-style-type: none"> препозна начине и облике организирања у којима се се прва кришћанска заједница бринула за сиромашне, болесне и одбачене разумије узроке, последице и значење прогона 	<ol style="list-style-type: none"> Сусрет с античким свијетом (ширење кришћанства, прогон, слобода) Полагање кришћанских 	<ul style="list-style-type: none"> анализирати библијске текстове о ширењу прве Цркве и Павлову мисионарењу; вођени разговор о приликама у којима се догађало ширење кришћанства и
	<p>потешкобама с којима се сусретила прва Црква у сусрету с античким свијетом и у Римском царству</p> <ul style="list-style-type: none"> Објаснити значење цара Константина за повијест Цркве. Протумачити појаву и развој редовништва, оснивање школа и свеучилишта, промишљање писмености и културе, укидање ропства, ланчку инвестиру и Гргуровску обнову Упознати вјеродостојне чињенице и разумјети проблемативу крижарских ратова и инквизиције, Навести узроке и последице Источног раскола 1054. год. и темељна обиљежја Православља Навести узроке те објаснити тијек и исходе Западног раскола; Упознати дјеловање и потешкобе Цркве у доба просвјетитељства, хуманизма и ренесанс Упознавање ученика са снажним обновитељским потицајем ИИ.Ватиканског сабора и обнове која је успједила 	<p>Цркве у Римском царству;</p> <ul style="list-style-type: none"> уочи значај слободе јавног исповиједања вјере Миланским едиктом уочи процесе покрштавања еуропских народа открије вриједност редовничких заједница у навјештању еванђеља и чувању кришћанских вредности у различитим разлобљима повијести Цркве препозна улогу Цркве у организирању школства, у развоју знаности и њеног залагања за социјалну правду; разумије узроке и последице Источног раскола 1054. год. разумије значење Тридентског сабора у обнови Цркве након реформације; разумије ситуацију Цркве у вријеме Француске револуције; наброји новине које у Цркву доноси II Ватикански сабор доживи величину узорних папа и људи двадесетог стољећа 	<p>темеља (нови народи улазе у крило Цркве)</p> <ol style="list-style-type: none"> Сјене средњег вијека (удаљавање истока и запада, пролор ислама, крижарске војне, инквизиција) Утврђивање пређеног грађива Сјајно доба Цркве (редовништво, школство, умјетност) Вријеме дубоких подјела (реформација, Тридентински сабор) Црква и модерно доба (просвјетитељство, секуларизација) Пред промјенама сувременог свијета (II Ватикански концил) Обнављање обрађене наставне теме Провјера знања и закључивање оцјена на крају првог полугодишта 	<p>протумање земљовида и скицирање менталне мапе Павлових путовања</p> <ul style="list-style-type: none"> филм о повијесним догађајима из ранокришћанских времена израда плаката; израда умне мапе. Истраживање текстова и докумената; вођени разговор о разлозима удаљавања Истока и Запада те раскола међу кришћанима; приповиједање и излагање дискусија (парлаонца); разговор о улози Цркве у помагњу људима, особито сиромашнима и бригу Цркве и државе за њих; приповиједање и излагање повијесних догађај и чињеница о дјеловању францезаца и кармелићана у нашим крајевима; дискусија писање кратких реферата о појединим темама, представљање и истраживање важнијих чињеница и докумената; вођени разговор о узроцима и последицама протестантске реформације, дискусија (парлаонца); анализирати одређене текстове из докумената II Ватиканског концила

<p>III У ПОТРАЗИ ЗА ЖИВОТНИМ И РЕЛИГИОЗНИМ ИДЕНТИТЕТОМ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Подстицање ученика на размислање о младости као важном времену у обликовању властитог идентитета Објаснити улогу пријатељства у процесу развоја личности; Оспособљавање ученика за превладавање могућих неспоразума са својим родитељима или старијима; навести обиљежја и разлике између заљубљености и зреле љубави и протумачити важност зреле љубави као нормe људске сполности и односа међу споловима; Оспособљавање ученика да обитељ доживи као мјесто гдје се постављају темељи људског понашања и схваћања себе, других и свијета Упознавање обиљежја неких новијих религиозних покрета као потицај на размислање о властитом животном путу и избору 	<ul style="list-style-type: none"> уочи важност процеса преласка из дјетинства у одраслу доб прошири своја обзорија и схвати што доводи до сукоба генерација открије важност пријатељства за особно дозријевање; разумије што помаже остварењу пријатељства, а што га онемогућује; заузме своје мјесто у заједници те постане способан реалније сагледати свијет око себе, те своје границе и могућности успореди и критички просудити владајуће вредности у обитељи и изван ње; развија истинско пријатељство које обогачује човјека, те за изминни племенити осјећај који се зове љубав да уочи опасности властите несигурности и привлачности у различитим религиозним покретима схвати важност продубљивања своје вјере 	<p>18. Вријеме одрастања</p> <p>19. Пријатељство и љубав</p> <p>20. Обитељ – темељ човјекова живот</p> <p>21. Потрага за вриједностима и опасност од отуђења</p> <p>22. Из несигурности у овисност</p> <p>23. Понуда среће у новим религиозним покретима</p>	<ul style="list-style-type: none"> везани разговор и просудба различитих модела зрелости и успјеха у животу програмирано конфликтно играње улога међу пријатељима; направити тест пријатељства и игру повјерења; вођени разговор о потреби правог пријатеља и запрекама пријатељству; провести асоцијацију на ријеч љубав и проблемски водити дискусију о разлици између љубави, флерта и заљубљености; прикупити материјале из новина и часописа за младе и израдити плакат с порукама које им они нуде на подручју љубави, сполности и осјетљивости; направити програм сретне и успјешне обитељи; просудити текстове неких забавних pjesama с поруком љубави; анализирати схваћање сполности и љубави у Библији према Пост 1, 27 и Пост 2, 21-25; анализирати ознаке љубави према 1 Кор 13, 4 открити шљавним разговором добре и лоше стране медија и сувремених понуда, особито оних које воде различитим овисностима (дрога, алкохол...)
<p>IV УСУСРЕТ СЛОБОДИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са основним обиљежјима слободе Позивање на зreo и самосталан особни избор Упућивање ученика да је 	<ul style="list-style-type: none"> разумије повезаност слободе и толеранције; препознаје чимбенике који утјечу на развој личности научи разликовати зрело и незрело понашање разликује биолошку, психолошку и 	<p>24. Млади и слобода (обиљежја слободе)</p> <p>25. Одговорна слобода</p> <p>26. Моћ Исусове слободе (Кушња у пустињи: Мт 4,1; иутарна слобода: Мк 7,21;</p>	<ul style="list-style-type: none"> направити лествицу вредности које воде људској и кршћанској зрелости анализирати неколико медијских промишлених порука с просудбом о томе је ли могуће остати слободан и бити везан за особе и ствари;
	<p>Исус Крст свједок и узор потпуно остварене човјекове слободе, те да прихвати став да се истинска слобода постиже одгојем властите савјести и дјеловањем у складу с њом</p> <ul style="list-style-type: none"> Објаснити разлику између ваншке и унутарне слободе; 	<p>друштвену увјетованост слободе</p> <ul style="list-style-type: none"> разликује слободу „од“ и слободу „за“ разумије важност критичке просудбе различитих понуда које доноси живот и потребу заузимање властитог става и избора буде спреман на изградњу особног живота, властитог животног пројекта и бољег свијета 	<p>прихваћа осуду:Ив 10,18; истина ослобађа: Ив 8,31)</p> <p>27. Исус Крст – Ослободитељ (Марија Магдалена, Каменовање жене)</p> <p>28. Бог хоће да човјек буде слободан</p> <p>29. Слобода и савјест</p> <p>30. Понављање обрађене наставне теме</p>	<ul style="list-style-type: none"> вођени разговор о могућностима и границама наше слободе; асоцијација на појмове „традиционално“ и „модерно“ и расправа на тему анализирати слободу „од“ и слободу „за“ према Гал 5, 13-26; анализирати текстове о понуди Исусове слободе (рад у групама): Мт 4, 1-11; Мт 12, 9-14; Ив 10, 14-18; Мк 7, 1-22.; направити писани текст или ликовну илустрацију о томе што ми омогућује, а што онемогућује пуну слободу
<p>V С ЦРКВОМ НА ПУТУ ВЈЕРЕ – МОЛИТВА, СЛАВЉЕ, СВЈЕДОЧЕЊЕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Навести дефиницију молитве и разумјети молитву као темељни људски став пред Богом; Упознати ученике са присутношћу молитве у Исусовом животу Научити разликовати литургијску и приватну молитву и навести основне кршћанске молитве; Описати неке молитвене изрицаје и гесте; развијати осјећај за духовну димензију постојања Упутити да се из молитвеног живота развија и осјетљивост за практични живот и ангажман Упознати облике добровољног служења младих у различитим социјалним установама 	<ul style="list-style-type: none"> разумије молитву као разговор с Богом; на примјерима псалама распозна врсте молитве; открије важност молитве у Исусову животу; боље доживи молитву коју нас је Исус учио: Оче наш; разумије повезаност молитве и живота; разумије и доживјети кршћанску медитацију као дубљи облик молитве; прихвати добровољност и добровољно служење другима као израз властитог животног и вјерничког одређења; развија способност за друштвени ангажман, тј. за активно и одговорно судјеловање у животу друштва (осуда неправде, борба за правду) те спремност изградње човјечијег друштва. 	<p>31. Молитва као израз вјере и штовања Бога (заједничко обиљежје религија)</p> <p>32. Молитва у Старом зајету (молитва псалама, прозбене, захвалне, хвалбене молитве)</p> <p>33. Исус молителъ учи своје ученике молити (Оче наш)</p> <p>34. Молитва Цркве данас (литургијска, особна, заједничка)</p> <p>35. Искуство заједништва у кршћанском заједницама младих</p> <p>36. Обнављање обрађене наставне теме и закључивање оцјена на крају школске године</p>	<ul style="list-style-type: none"> на примјерима откривати заједничке и различитне елементе молитве у религијама; проналажење и анализа псалама и текстова о Исусу као молителу вођени разговор о потреби, важности и пракси молитве у кршћанском животу; писање и изговарање молитве; медитација уз проматрање репродукција и гласбену пратњу вођени разговор о потреби дружења међу младима проматрање и интерпретација фотографија, ликовно и писмено изражавање, израда плаката, разговор о претпрекама и потешкоћама у међусобним сусретима; рјешавање проблемских ситуација; истраживање могућности дружења међу младима у својим црквеним заједницама

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Матерински језик и књижевност
2. Грађански одгој
3. Филозофија
4. Психологија
5. Социологија
6. Повијест
7. Географија
8. Ликовна и музичка култура

Назив предмета: ВЈЕРСКА НАСТАВА - КАТОЛИЧКИ ВЈЕРОНАУК

Годишњи фонд часова: 36

Разред: Трећи

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИНА ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
I КРИШЋАНСКО ПОИМАЊЕ ЧОВЈЕКА	<ul style="list-style-type: none"> • Објаснити значење човјека као особе и субјекта на темељу библијског текста (Пост 1, 26); • Објаснити разлику између библијског и сувременог поимања човјека; • Упознати Кристов начин вршења воље Очеве и открити властити пут вршења воље Божије; 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна у библијској слици човјека упориште за међуљудске односе; • разумије теолошко-антрополошко поимање човјека као створеног, рањеног, спасеног, етичког и бесмртног бића. • схвати да иза схваћања човјека постоје пријепорна питања која имају идеолошка, политичка, друштвена и културна обиљежја; • уочи неке различите и раширене погледе на човјека у односу на кришћанску слику човјека • схвати важност изградње кришћанског живота 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Представљање плана и програма за трећи разред 2. Човјек као створење и слика Божија 3. Човјек је биће односа 4. Човјек – особа усмјерена према наднаравном 5. Исусов пут је пут кришћана (Mt 5,1-12) 	<ul style="list-style-type: none"> • вођени разговор и дискусија о различитим обиљежјима људске особе; • критичко читање и интерпретација библијских и других текстова с успоредним проматрањем и анализом документарне и симболичке фотографије и илустрација; • прибирање и врjedновање новинских исјечака, искустава и примјера из живота који тематизирају човјека као особу, његово достојанство и послање и заједнички критички одабир битних
	<ul style="list-style-type: none"> • Издвојити и описати нека важна обиљежја кришћанског живота по којима човјек може остварити Божију вољу промичући милосрђе, помирење, љубав и праведност. • Подстицање ученика на заузимање личног става одређивања за наслеђовање особе Исуса Христа и његова пута 	у стању повјерења у Бога који љуби човјека и жели му постигнуће пунине живота;		<ul style="list-style-type: none"> • потреба и обиљежја човјека; • игра уживљавања у различите животне ситуације с тражењем одговора на важна животна питања; • промјена перспективе и писање супротног текста: воља Божија – моја воља; • вођени разговор с тумачењима појмова милосрђе, опраштање, помирење, праведност, љубав; • прављење наурта властитог живота суобличена вољи Божијој, израда плаката
II ЧОВЈЕК – МОРАЛНО БИЋЕ	<ul style="list-style-type: none"> • Научити упознати човјека као морално и етичко биће свјесно својег дјеловања које је уско везано уз његову нарав; • Освјешћивање ученика да је једино човјек разумно и слободно биће одговорно за своје чине; • Навести увјете о којима овиси моралност човјекових чина (схваћање добра и зла те њихове разлике, слобода, спознаја и природни закон као универзална норма); • Објаснити повезаност вјере и морала; • Освјешћивање ученика да људско дјеловање увијек треба бити усмјерено према добру, а за кришћане је добро увијек повезано с Богом, односно сам Бог је 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна различите дефиниције човјека у специфичном поимању појединих знаности о човјеку; • разумије појмове етика, морал и кришћански морал. • препозна друштвене утјечаје на обликовање критерија одређивања добра и зла. • разумије разлику између природног и објављеног моралног закона; • уочи постојање објективних моралних норми; • уочи да се сав људски живот темељи на вјеровању и повјерењу; • разумије и усвојити начела моралног дјеловања; • уочи битну повезницу између вјере и морала и њихово значење за истински кришћански живот 	<ol style="list-style-type: none"> 6. Човјек – полазиште етичкога размисљања Пост 27,1-35) 7. Субјект и објект моралног дјеловања (Пиз 30,15-20); 8. Критерији добра и зла; 9. Однос вјере и морала 10. Однос људске нарави и милости 11. Савјест – норма етичког дјеловања 12. Савјест у Светоме писму и научавању Цркве (Мк7,21; Гаудиум ет спес, 16 13. Савјест пред законом и сувременим етичким питањима 14. Људска права 15. Етика и религије 16. Понављање обрађених наставних теме на крају 	<ul style="list-style-type: none"> • просудба различитих приступа и слика о човјеку које стварају различите знаности; • постављање проблема и расправа о свијету младих: имати или не имати етичке и моралне норме, прихваћати или одбацивати морал; • одабир документарних и симболичких фотографија с моралном тематиком и расправа о њиховим порукама у повезници с етичким и моралним нормама и животом; • проблемско разматрање различитих етичких приступа и етичких теорије о човјеку, људској нарави и дјеловању, критеријима добра и зла; • направити појединачне, а потом заједничке критерије за врjedновање добра и зла, анализирати у скупном раду неке заповиједи, наредбе, правила и норме из свакодневнoг живота; • анализом библијских и других текстова упознати и издвојити обиљежја људске моралности

	<p>највише добро</p>		<p>полугодишта</p> <p>17. Закључивање оцјена на крају полугодишта</p>	<ul style="list-style-type: none"> • проблемски отворити питање односа вјере и морала у кришћанском животу, и одговорити на питање: је ли морално понашање данашње младежи и одраслих у складу с кришћанским моралом?
<p>III</p> <p>LJUBAV</p> <p>PREMA BOGU</p> <p>I</p> <p>BLIŽNJEMU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podsticanje učenika na razumijevanje da je najviše dobro ono koje je u sebi ostvarilo savršenu sliku postojanja i izvor svih drugih dobara • Upoznati obilježja pojma „vršiti volju Božju“ i njegovo značenje za kršćanski život; • Otkriti i poznavati Dekalog, objavljeni Božji zakon, kao naravni temelj ljudskog moralnog postupanja i života; • Kritičko uočavanje prisutnosti dobra i zla, stvarnosti grijeha u svijetu te raznih pokušaja negiranja grijeha; • Opisati temeljno značenje evanđeoskog pojma ljubavi - Zapovjed ljubavi; • Osposobljavanje učenika za shvaćanje da kršćanski moralni i duhovni život nije zbroj normi i zakona, nego ljubav prema Bogu i nasljedovanje Isusa Krista; 	<ul style="list-style-type: none"> • shvati da se na Bogu koji je najviše Dobro temelji kršćanski moral; • razumije važnost ostvarenja reda, pravila i pravednih zakona u međuljudskim odnosima i u društvu; • uoči i prepozna sadržaj i važnost prve Božje zapovijedi, te razumje značenje i oblike slavljenja dana Gospodnjeg • otkrije grijeh kao prijestup ljubavi prema Bogu i bližnjemu; • spozna da Božje milosrđe i praštanje nadilazi ljudsko zlo i grijeh i da je Bog pravedni Sudac i milosrdni Otac; • otkrije da put obraćanja traži opredjeljenje za dobro i dobrog Boga te međusobno praštanje i pomirenje s ljudima; • otkrije novost, razine i obilježja kršćanskog shvaćanja ljubavi u pojmovima philia, eros i agape; • osjeti potrebu nasljedovanja Krista i izgradnje vlastitoga kršćanskog moralnog djelovanja po evanđeoskom zakonu ljubavi 	<p>18. Bog – temelj kršćanske moralnosti</p> <p>19. Objavljeni moralni zakon – temeljni zakon</p> <p>20. Zakon ljubavi prema Bogu</p> <p>21. Prisutnost zla i grijeha u čovjeku – prijestup istinske ljubavi prema Bogu i čovjeku</p> <p>22. Evanđeoski zakon ljubavi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pripremljena diskusija o Bogu kao najvišem Dobru i ljudskoj slobodi pred pitanjem izbora između dobra i zla • čitanje, analiza i interpretacija biblijskih tekstova u kojima se pokazuje Božji plan s čovjekom • asocijacije na riječ moral i zakon; • vođenje pripremljene rasprave o važnosti poštivanja moralnih normi i zakona u svakodnevnom životu • analizirati i interpretirati izabrane biblijske tekstove koji pokazuju put promicanja kršćanskih moralnih načela: štovanje pravoga Boga, promicanje istine i ljudskog života, poštovanje roditelja, poštivanje tuđeg vlasništva. • meditativno promišljanje nad tajnom imena dragih osoba, svojih bližnjih i nad Božjim imenom; • analiza novozavjetnih tekstova: Isusova moć nad zlom (grijeh, bolest) i nad Zlim, te o Kristovu govoru o ljubavi prema bližnjima i prema neprijatelju: Mt 5, 43-48 i 22, 36-40; Iv 15, 16-19; Mt 7,12;
<p>IV</p> <p>MUŠKO</p> <p>II</p> <p>ŽENSKO</p> <p>STVORI IH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Upoznati biblijsko poimanje braka i obitelji • Naveсти и објаснити библијско утемељење сакрамента женидбе • Naveсти предувјете за ваљано склапање сакрамента женидбе и пут припреме за сакраментални брак • Објаснити одреднице одговорног родитељства; • Upoznati црквени наук о одговорном планирању и рађању дјете; • Upoznati важност бриге за дјецу и обитељ као темељ особног и друштвеног добра и напретка 	<ul style="list-style-type: none"> • разумије поруку Другог библијског извјешћа о стварању човјека као темељ кришћанског поимања човјека као мушкарца и жене; • препозна разлику између спола и сполности (сексуалности) • разумје повезаност појмова достојанство, одговорност и сполност; • разумје кришћанско схваћање сполности, нарав и смисла брака и обитељи • разумјети сакрамент женидбе као отвореност животу и судјеловање у Божјем стваратељском чину; • разумије важност цијеловита одгоја дјете чему припада и вјерски одгој; 	<p>23. Човјек – жена и мушкарац</p> <p>24. Брак и обитељ у Божјем науку</p> <p>25. Женидба – сакрамент брачне љубави и заједништва</p> <p>26. Родитељи и обитељ – одговорно родитељство</p> <p>27. Понављање обрађене наставне теме</p>	<ul style="list-style-type: none"> • издвајање и тумачење битних појмова: мушкарац, жена, спол, сполност, сексуалност; • у скупном раду истражити и на плакату изложити аспекте достојанства мушкарца и жене • стварање проблемског питања о важности брака и обитељи данас • анализирати и интерпретирати библијске текстове: Пост 1,76-29; 2,18-25; 1 Кор 6,12-20; анализирати последице прелјуба, раставе, слободних веза и др. те утврдити критерије кришћанског моралног приступа тим повредима брака и обитељи; • дефинирати битне чињенице установљена сакрамента женидбе (Мт 19) и протумачити увјете за ваљано склопљену женидбу; • остварити проблемску дискусију и вођени разговор о "меди" развода брака, живљења без брака или о "браку на покус" • анализирати текстове који говоре о одговорном родитељству и планирању обитељи те издвојити поруке и о њима разговарати: Хумане витасе, Писмо папе обитељима, Фамилјарис Цонсортио, Мултиерис дигнитатем
<p>V</p> <p>ДОСТОЈАНСТВО</p> <p>ЉУДСКОГ</p> <p>ЖИВОТА</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Стварање свијести код ученика да је сваки живот Божји дар и као такав свет и неуништива вриједност; • Upoznati библијске темеље о вриједности и светости 	<ul style="list-style-type: none"> • разумије промишљање људског живота као кришћанску обвезу; • разумије и усвоја став заштите човјека као особе од зачећа до природне смрти, и да су повреде људског живота: убојство, побачај, самоубојство, еутаназија; 	<p>28. Светост и достојанство људског живота</p> <p>29. Животом обдарени и у живот позвани</p> <p>30. Поштивање достојанства особе – изазови зnanост</p>	<ul style="list-style-type: none"> • стварање проблемске ситуације и дискусија на тему: тко је господар људског живота – Бог или човјек?; • у скупним радовима упознати и анализирати нека биоетичка начела у повезаници с конкретним питањима;

	<p>људскога живота и текстове о Исусовој посебној бризи и skrби за сиромашне и потребне;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Освјештавање ученика да живот започиње од тренутка зачећа, када настаје јединствена и неповољива особа којој припадају сва особна права и неповредиво право на живот • Упознати и разумјети битна биоетичка начела; • Упознати значење Хипократове присега. • Упознати библијско утемељење, значење и учинке сакраментa болесничког помазања као и начине на које Црква данас промиче бригу за болесне и немоћне; 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна опасности манипулације у трансплантацији органа; • разумије разлоге због којих све што је научно могуће на подручју биоетике није и морално допустиво (геном, клонирање, матичне станице); • уочи проблеме сувременог свијета који доводе сиромаштво, болести и умирање дјеце; • открије донекле заборављено значење сакраментa болесничког помазања у животу кршћана; • разумије повезаност сакраментa болесничког помазања и skrби за здравље и живот; • да развије осјетљивост за сиромашне и угрожене 	<p>31. Достојанство особе пред стварношћу патње, болести и смрти</p>	<ul style="list-style-type: none"> • читање и анализа Хипократове присега. • стварање проблемске ситуације и дискусија о људском животу с темом: Живот као слободан избор и дар или случајност; • скупи рад с темом: Садашње пријетње људском животу; • дискусија о трансплантацији и донирању људских органа; • информација о људском здрављу и проблематичности клонирања, умјетне оплодње, поштовања тјелесне цијеловитости и људскога живота; • истраживање и критичка анализа библијских, доктринарних и других текстова у којима Црква излаже свој науку о наведеним питањима; • навести примјере доприноса познатих кршћана у skrби за болесне и потребите (мајка Тереза, Алберт Сихвентзер и др.); • актуализација (посадишњење) библијских текстова који говоре о бризи за сиромашне, немоћне и потребне.
<p>VI ЖИВЈЕТИ у ИСТИНИ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Подстицање ученика да жуди за истином, а самим тим и за Богом који је извор истине; • Освјештавање ученика да је најизравнија повреда истине лаж, оговарање и клевета; • Развијање критичке свјести о важности медија у суременом свијету • Упознати Христа као потпуну Истину која 	<ul style="list-style-type: none"> • схвати важност искренности и истинољубивости међу људима; • разумије негативне посљедице лажног свједочења, лаж и кривоклетства за особу и друштво, • заузме става за истину на особној и друштвеној разини; • уочи опасност прикривања истине, лажног приказивања чињеница и злоупотребе истине која се догађа преко масовних медија. • разумије кршћански морални приступ истини; • прихвати Исусов примјер и пут живљења и промицања истине. 	<p>32. Ходити у истини; 33. „Истина ће вас ослободити“ 34. Исус Христ – пуница истине 35. Исусов пут истине – свакодневно свједочење и снага мучеништва 36. Понављање обрађене наставне теме и закључивање оцјена на крају школске године</p>	<ul style="list-style-type: none"> • прикупљање различитих новинских текстова и порука о свакодневним животним питањима и темама и критичка анализа о истинитости и цијеловитости информација које нам преносе; • стварање проблемске ситуације и дискусија о супротностима: истина и лаж у особном и друштвеном животу?; • анализа и тумачење битних појмова у повезници с њиховим значењем у свакодневном људском и кршћанском животу: лаж, лажно свједочење, кривоклетство, истинитост,
	ослобађа;			<p>истинољубивост;</p> <ul style="list-style-type: none"> • критички истражити и анализирати Христов приступ истини и изградити нацрт кршћанскога пута у Христовој истини и слободи. • сажети главна обиљежја нових религиозних покрета и сљедба; табеларно приказати • разлику употребе Библије и медитације у кршћанству и у неким религиозним сљедбама и покретима;

КОРЕЛАЦИЈА С ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Матерински језик и књижевност
2. Грађански одгој
3. Повијест
4. Биологија
5. Филозофија
6. Психологија
7. Социологија
8. Земљопис
9. Ликовна и музичка култура

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИНА ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
I СУВРЕМЕНИ ЧОВЈЕК ПРЕД ПИТАЊЕМ БОГА	<ul style="list-style-type: none"> Подстицање ученика на пропитати узроке потешкоћа с вјером у Бога код савременог човјека; Прогумачити узроке религиозног индиферентизма (утилитаризам, хедонизам, конзумеризам, релативизам) и атеизма; Рашичланити однос вјере и слободе те слободе и овисности код савременог човјека; Објаснити посебност и аутентичност кришћанског духовног искуства; Појаснити властиту предоубу о Богу кроз сучељавање с кришћанским и некришћанским искуствима и интерпретацијама Бога. Појаснити повезаност човјекове слободе и Божјег допуштења зла и патње према Пост 2; Објаснити Кристов пут кроз муку и смрт до ускрсења 	<ul style="list-style-type: none"> разликује и објасни појмове секуларизација и секуларизам препозна утјечаје атеистичке интерпретације религије у свом окружењу разликује декларативну и функционалну од истинске религиозности; препозна утјечаје постмодерне културе (субјективизам, фрагментарност, тренутачност) на човјекову религиозност; препозна нове облике појављивања религиозних питања; промишља властиту однос према Богу и препознати различите утјечаје на њега наведе и објасни облике и узроке искривљених предоуба о Богу; наведе битна обилежја нових религиозних покрета и слѣдба те их вјеридновати из кришћанске перспективе; препозна проблем зла и патње у свијету као класично питање које изазива сумњу у Божју свеомћ, доброту и праведност; увиди рационално и емоционално значење разумског утемељења вјере за властиту живот; уочи да Бог надилази све људске предоубе. 	<ol style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са планом и програмом; Изазов невјера – потешкоће савременог човјека с Богом; Савремена религиозност њезина питања; Предоубе о Бог Трагања за искуством светога и нова религиозност; Питање Бога пред искуством патње и зла у свијету; Докази о Божјој опстојности. 	<ul style="list-style-type: none"> разговарати о значењу Бога у конкретним животима људи из властитог окружења; сценски или пантомимом приказати значења појмова утилитаризам, анализирати текстове класичара критике религије (Феурбаих, Марх, Ниетсцхе, Фреуд); написати властиту осврт на њихову критику религије пронаћи примјере данашњих начина очитовања потребе за религиозним и псеудорелигиозним; пронаћи на интернету контексте у којима се појављује појам духовно/духовност; сажето приказати одреднице кришћанског духовног искуства; пронаћи различите предоубе о Богу на примјерима из књижевности те их успоредити с библијском објавом и искуством Бога; покушати описати властиту слику о Богу; медитативно промишљати о властитом сучељавању са злом и с патњом; пронаћи библијске текстове о Јобову прихваћању патње и о Кристову прихваћању муке и смрти за спас
	<ul style="list-style-type: none"> као Божји одговор на проблем патње; Навести и објаснити доказе о Божјој опстојности; 			<ul style="list-style-type: none"> човјечанства; описати разлике између властите религиозности у дјетињој доби и данас; пронаћи прјесничке и библијске текстове који говоре о томе да је Бог увијек друкчији од наших очекивања
II БИБЛИЈСКА СЛИКА БОГА И ИСКУСТВО БОГА	<ul style="list-style-type: none"> Објаснити процес спознаје Бога у Староме зајвету од Абрахамова племенског Бога до универзалног Бога којег навјешћује пророци; Навести и објаснити битна обилежја старозавјетне слике о Богу, особито на темељу објаве Божјег имена (Изд 3,13-15); Објаснити новост слике Бога којег објављује Исусе кроз своје проповиједане и дјеловање; Објаснити однос Исусова синовства у односу према Богу; Упутити на кључне моменте објаве тројединога Бога у Новоме зајвету. Навести могућности и начине кришћанскога сусрета с Богом данас; Објаснити нарав и важност сакрамената као знакова сусрета с Богом и људима за кришћански живот; Упознати кришћанско искуство Бога на примјерима живота светаца 	<ul style="list-style-type: none"> разумије Израелово искуство савезничког односа Бога и народа те Бога и појединца да се отвори Божјем универзалном очинству по Исусу и братској повезаности међу људима; разумије Ријеч Божју као повлаштено мјесто сусрета с Богом; разумије молитву као особан и заједнички сусрет с Богом; разумије сакраменте као дјелотворне знакове сусрета с Богом; разумије Цркву као незаобилазно мјесто кришћанскога сусрета с Богом; разумије да кришћанин у ближњему препознаје и сусреће Бога; доживи Бога као онога који праштањем спасава и даје могућност новог почетка; упознати препозна кришћанско искуство Бога на примјерима живота светаца и свједока вјере: св. Аугустина и св. Фране Асизијскога вјежбати се одговарати на Божји позив у властитом животу. 	<ol style="list-style-type: none"> Бог у свједочанству вјере Старога зајвета Бог у свједочанству вјере Новога зајвета Кришћанско искуство Божје присутности у скривености Кришћански путеви до сусрета с Богом (Ријеч Божја, молитва, сакраменти, Црква, догађаји властитог живота) Библијско искуство удаљавања и враћања Богу Сакраментално искуство Бога кроз повијест Сакраментално искуство милосрднога Бога данас Бог у искуству кришћанских светаца и свједока вјере Понављање обрађене наставне теме Закључивање оцјена на крају првог полугодништа 	<ul style="list-style-type: none"> у напућницама сажети своја досадашња знања о Абрахаму, Мојсију и пророцима; медитативно повнрати у значење објаве Бога и Божјег имена у Старом зајвету; на темељу умјетничке слике Исуса који проповиједат на гори написати најважније поруке којима он објављује Бога људима; пронаћи и анализирати новозавјетне текстове који очитују Исусов посебан синовски однос према Богу; погледати вјечак из филма "Пасија" у којему Исус на арамејском језику зазива Бога на темељу еванђеоске перикопе о догађају Емауса извести закључке о Божјој скривеној присутности међу нама данас; схематски приказати значење сакрамената за кришћански живот; пронаћи новозавјетне текстове у којима се Исус понављајуће с ближњим; анализирати библијске текстове који свједоче о Божјем милосрђу и праштању; потражити умјетнички приказ неког призора Божјег праштања и анализирати га;

	и свједока вјере: св. Аугустина и св. Франје Асизијскога			<ul style="list-style-type: none"> • разговарати о искуству људске потребе да се исповједи и почне изнова; • разговарати о сличности Аугустинова пута вјере с примјерима особа из властите средине; • погледати исјечак из филма о животу св. Франје; • посјетити франјевачки самостан; послушати Франјину Пјесму створова и анализирати је.
III ЉУДСКИ РАД И СТВАРАЛАШТВО	<ul style="list-style-type: none"> • Објаснити разлику и однос између позива (звања) и занимања; • Посвијестити задатке који произлазе из крсног позива; • Изложити библијско схваћање и значење рада и човјекову сличност с Богом; • Протумачити нужну повезаност између рада, правде и солидарности у кришанском социјалном науку и врједновање рада у данашњем неолибералном капитализму; • Сагледати проблематику незапослености (њезине узроке, последице и однос према праву на рад; • Објаснити појам етике пословања; • Објаснити појмове особног и опћег добра; • Протумачити значење старозавјетнога појма "шалом" и објаснити 	<ul style="list-style-type: none"> • препозна повезаност властитих способности и склоности са животним позивом; • критички сагледа негативне појаве у друштву које су последица отуђења од правог значења рада; • увиди нужност праведних односа у друштву и тражи начине њихова промицања; • схвати правду као израз поштовања људске особе; • уочи да је скрб за потребите (дјела милосрђа) и свијест солидарности битна одредница кришанског идентитета. • увиди досеге и последице неетичног понашања у господарству; • да се заинтересира се за промицање опћег добра и да га схватити као властиту обвезу; • препознати истину, правду и мир као путеве остваривања опћег добра; 	<p>18. Кришански поглед на рад 19. Правда и солидарност 20. Етика пословања 21. Брига за опће добро и кришанско заузимање за мир</p>	<ul style="list-style-type: none"> • у два ступца уносити различита звања (позиве) и занимања, те разговарати о разлицима одабира школе коју ученици похађају; • набројити властите способности и склоности те их повезати с властитим животним задатком; • изабрати и приказати уломке енциклике Лаборем ехерциенс о важности људскога рада и утемељењу човјекова права на рад. • помоћу Библијске конкорданције и Рјечника библијске теологије потражити мјеста на којима се говори о људскоме раду и извести из њих значења библијскога схваћања рада; • анализирати схваћање рада у социјалним енцикликама црквеног учитељства; • разговарати о повјесном односу заповједаних кришанских благдана и заштите достојанства тежак и радника; • навести различите примјере солидарности појединаца и Царитаса са слабијима и потребитима; • потражити на интернету папину поруку за свјетски дан мира (1. сјенјача);
	кришанско схваћање мира;			<ul style="list-style-type: none"> • пронаћи библијске текстове о миру и извести из њих библијско схваћање мира; • расправити однос између мира као дара и задатка;
IV ИЗАЗОВИ ЗНАНСТВЕНО- ТЕХНИЧКОГ НАПРЕТКА	<ul style="list-style-type: none"> • Навести и образложити предности и ризике знагствених спознаја и технолошких достигнућа; • Посвијестити релативност и дјеломичност знагствених спознаја; • Уочити и објаснити разлику између знања и мудрости; • Уочити предности и опасности глобализације; • Учити критички приступити средствима информирања • Протумачити кришанско схваћање истине и обвезу кришана према истини; • Упорозити на позитивне могућности нових медицинских технологија, али и на њихову злоупотребу; • Упорозити на тенденције развијања индивидуализма у друштву и заузимати се за очување и развијање људског заједништва. 	<ul style="list-style-type: none"> • схвати важност знања и знаности за напредак и развој човјека; • заузмије став суодговорности и судјеловања у тражењу рјешења за питања које намеће знагствено-технички развој; • уочи опасност идеологизације знаности; • усвоји кришански став према употреби медија; • усвоји позитиван став према човјековој тежњи за побољшањем квалитете живота; • препозна различите начине заузимања за хуманији свијет • уочи посебности кришанскога хуманизма • схвати захтјеве кришанске етике као потицај на преузимање одговорности • гаји свијест одговорности пред Богом за створени свијет • уочи кобне последице индивидуализма • разумије однос индивидуализма и моралног субјективизма • схватити најужу повезаност Краљевства Божјега и кришанскога заузимања за хуманији свијет. 	<p>22. Будућност и моћ знања 23. Информатизација и глобализација 24. Знаност у служби побољшања живота 25. Брига за околиш 26. Заједништвом до напретка</p>	<ul style="list-style-type: none"> • пронаћи и анализирати различите дефиниције знања и знаности; • навести примјере идеологизације знаности; • кроз разговор у скупуини тражити рјешења за праведан приступ образовању и знању за све људе; • прикупити информације о предностима и манана глобализације; • потражити информације о најважнијим открићима због којих се данас говори о биолошкој револуцији; • анализирати уломке црквених докумената који говоре о кришанском ставу према генетичком инжењерингу; • пропитати властита стила живота и разговарати о промјени конкретних навика • потражити и анализирати програме сколошких удруга; • разговарати о последицама индивидуализма; • пронаћи новозавјетне текстове о кришанском заједништву какво Крист жели и успоредити га с властитим искуством црквеног заједништва

<p style="text-align: center;">V KRISZTIANSKA NAĐA U BUDUŐNOST</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Posvijestiti opasnosti i strahove koje doživljava suvremeni ĉovjek s obzirom na budućnost; • Upoznati različite povijesne modele očekivanja budućnosti. • Upoznati razloge i navesti situacije u kojima se javljaju apokaliptičke vizije i prorokstva; • Upoznati specifičnu poruku biblijske apokaliptike; • Navesti bitne oznake kršćanskoga stava prema svršetku ĉovjekova života i svijeta; • Razumjeti značenje pojma paruzija i objasniti kršćansku nadu u Kristov ponovni dolazak; • Upoznati biblijske temelje i suvremeno poimanje kršćanske eshatologije. 	<ul style="list-style-type: none"> • ispitata vlastite stavove prema očekivanju budućnosti • razumije značenje pojma apokalipsa (otkrivenje) i navesti značajke apokaliptičke kao književne vrste • nabroji najvažnije slike i poruke biblijske apokaliptike; • doживи ослобађajući učinak biblijske poruke o Božjem promislu i pobjedi dobra; • uочи razliĉitost ljudskih osjeћаja i pitanja naspram očekivanja osobnog i oћber svršetka; • razlikuje pojedinaĉni i oћni (posljedni) sud; • gaји поуздање u Бога koji жели ĉovjekovo добро; • увиди потребу odgovornog живota и ангажмана за добро; • uочи важност eshatoloških tema u likovnoj, književnoj, glazbenoj, filmskoј и scenskoј umjetnosti; • razлучи kršćanski nauk o рају, паslу и ĉистилишту od популарних и искривљених интерпретација; • препозна значење Kristova uskresnuća за наше uskresnuće • uочи да је nada и поуздање u Bođu ljubav temeljni kršćanski став u odnosu na ĉovjekove posljedње stvari; 	<p>27. Svjetoвna očekivanja budućnosti</p> <p>28. Eschatološki и apokaliptički tekstovi u Bibliji</p> <p>29. ĉovjek pred pitanjem svršetka</p> <p>30. Kršćanska nada u dovršenje: novo stvorenje, uskresnuće и живot vjeĉni</p> <p>31. Obnavljanje obrađene nastavne teme</p> <p>32. Zaključivanje oĉjena na kraju године</p>	<ul style="list-style-type: none"> • napisati kratko жеље и наде koje пројцирамо u budućnost, te vlastite strahove spram budućnosti; • pogledati isјечke из druge verzije filma "Apokalipsа дана" (2001.) и navesti разloge зашто је филм назван тим именом; • читати одломke из књиге Otkrivenja и druge biblijske apokaliptičke tekstove te navesti сличности и разлике biblijske и svjetoвne apokaliptike; • pogledati/poslušati и анализirati različite umjetniĉke prikaze и сценарије разloge зашто је филм назван тим именом; (likovne, glazbene, literarne, filmske, sveske...); • usporediti tekstove из различitih religija o ĉovjekovoj radikalnoj odgovornosti и судu nakon смrtи; • анализirati novozavjetne tekstove o Kristovu ponovnom dolasku и sažeto prikazati kršćansku vjerу u Kristovu paruziju; • razgovarati o odnosu predoibe o Bogu и osjeћаja vezaniх uz osobni susret с Kristom на kraju ovozemноga живota. • анализirati umjetniĉke prikaze kršćanskog схvaћања posljednjih stvari • meditativno читати novozavjetne tekstove u kojima Исус govori о свом одласку k Ocu и uskresnuću, поручујући ученицима "Идем приправити вам мјесто"; • анализirati слике Маријина узнесења; • на temelju црквених докумената sažeto prikazati што Црква vjerује o Марији.
---	---	---	---	--

KORELACIJA S DRUGIM PREDMETIMA / MODULIMA:

1. Матерни језик и књижевност
2. Филозофија
3. Грађански одгој
4. Повијест
5. Социологија
6. Психологија
7. Ликвна и музичка култура

A tantárgy neve:

HITOKTATÁS – KATOLIKUS HITTAN

Évi óraszám:

36

Osztály:

Első

TÉMA	CÉL	KIMENETEL A témát befejezve a tanuló képes lesz, hogy:	AJÁNLOTT TARTALMAK TANEGYSÉGENKÉNT	A TANTERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA
<p style="text-align: center;">I AZ ÉLET ÉRTELMEK KERESÉSE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Megismerni az Isten hit fő ismertető jeleit; • A vallásosság felfedezése egyes nagy vallások megismerésén keresztül; • Észrevenni azokat a válaszokat, amelyeket a vallások nyújtanak az ember kérdéseire, az élet és a világ megismerése érdekében; • Felismerni a kereszténység sajátosságait a többi valláshoz viszonyítva; • Megismerni azokat a kapcsolatokat, melyeket az Egyház épít a más vallások felé; párbeszéd és tisztelet. 	<ul style="list-style-type: none"> • kérdéseket tegyen fel az ember létezésének értelméről; • felismerje a nagy emberek, misztikusok tapasztalatainak előnyét a válaszkeresésben az élet értelméről; • elfogadja saját testi és lelki valóságát és annak szükségleteit; • tudatosan elfogadja a szenvedést, mint az élet részét, értelmét pedig Krisztus keresztjében és feltámadásában megtalálja; • megpróbálja föllátni életcéljait az élet értelmének megértése érdekében. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ismerkedés a tanulókkal és a tanmenet ismertetése; 2. A világ és az élet forgatagában; 3. Az ember összetettsége 4. A rossz és a szenvedés között; 5. Keresztény hit – válasz a lényegre; 6. Az élet támasza. 	<ul style="list-style-type: none"> • kérdések a beszélgetéshez: kik vagyunk, honnan jövünk és merre tartunk?; • párbeszéd az élet értelméről vagy értelmetlenségéről, kérdésfelvetésekkel a betegségről, a szenvedésről, az egészségről és a boldogságról; • kritikus szövegolvasás, elmélkedések és bizonetok az élet értelméről; • rangsorolni az értékeket, elemezni a talentumokról szóló példabeszédet; • vezetett beszélgetéssel támpontokat keresni az életünk tervezésében és megvalósításában.
<p style="text-align: center;">II AZ EMBER VALLÁSOS LÉNY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A tanulók ösztönzése az élet értelméről való gondolkodásra; • Ösztönözni a tanulókat a szenvedésről, a jóról, a rosszról, az életéről és a halálról való 	<ul style="list-style-type: none"> • meglássa, hogy az ember élete a hiten és a bizalmon alapszik; • az embernek a hit és a bizalom iránti alapszükségletét megértse; 	<ol style="list-style-type: none"> 7. Hit – az emberi mindenkori szüksége; 8. Az ember vallásos lény; 	<ul style="list-style-type: none"> • Minél több olyan szót találni, amely tartalmazza a hit szótét; • megtalálni a modern vallásos ember példáit. Észrevenni a helyes és a helytelen vallásos

	<p>gondolkodásra;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Képessé tenni a tanulót, hogy az élet támaszát megtalálja. 	<ul style="list-style-type: none"> • törekedjen a transzcendens felé; • megértse annak lehetetlenségét, hogy mindent érthetőnek és biztosnak találjon, valamint hogy lehetetlen mások gondolatát és érzelmét a teljességében megvizsgálni; • álláspontot foglaljon arról, hogy a bizalom szükséges emberi magatartásforma és az emberi kapcsolatok alapja; • a nagy vallások megismerésével és megértésével, tisztelje azoknak tagjait és elősegítse a békés együttélést; • mások számára ember legyen Jézus példája szerint. 	<p>9. A vallás fejlődése;</p> <p>10. Többistenhíti vallások;</p> <p>11. Egyistenhíti vallások;</p> <p>12. Kereszténység;</p> <p>13. A feldolgozott témakörök ismétlése.</p>	<p>életet;</p> <ul style="list-style-type: none"> • elemezni az ember vallásszomjúságát a Jn 4, 1-12 szerint (Jézus és a szamaritánus nő); • vezetett párbeszéd a vallások hagyományok és a nagy népek kultúrájának kapcsolatairól; • nyomozás a kereszténység alapvető tényei és azoknak jelentései után.
<p>III A TEREMTÉS TITKA: A TUDOMÁNY ÉS A HIT SZAVA</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Megkülönböztetni a tudományos és a bibliai hozzáállást a valósághoz és a teremtéshez; • A tudományos elméletek megismerése és világegyetem keletkezéséről; • Megérteni és megmagyarázni, hogy mit mond a Biblia a világ és az ember teremtéséről a Ter 1,1-2,4b szerint és megmagyarázni az ember Isten képe fogalmát; • Megérteni Isten azon akaratát, hogy a természetet az ember felelőségteljes gondozására bízta; • Megismerni a tudományos módszereket, azoknak korlátait, valamint a tudomány és a hit érintkezési pontjait. 	<ul style="list-style-type: none"> • fölismernie azokat a föltételezéseket és elméleteket, amelyek leírják a természeti folyamatokat, valamint a világ keletkezését és létezését; • az élővilág fejlődésének törvényszerűségeit felismerje, a hominizációnak nevezett evolúcióelmélet szerint; • elfogadja az egyház álláspontját, amely az evolúciót, mint egy lehető és elfogadható tudományos elméletnek tartja és amely nem zárja ki Isten művét a teremtésben; • megértse a bibliai magyarázatot az ember történetiségéről, létezésének értelméről, valamint a jó és a rossz forrásáról és okáról; • megértse a Biblia szövegét, amely mindennek előtt kiemeli Isten gondviselő szeretetét a teremtményei és különösképpen az ember iránt; • fölismernie a tudomány és a hit módszereit, melyeknek saját érdeklődésköre van, sajátos kérdésekkel, amelyekre választ keresnek, és ebben függetlenek egymástól. 	<p>14. Természettudományos magyarázatok a világ keletkezéséről;</p> <p>15. Bibliai - hitalapú teremtéselmélet, a Biblia üzenetének egységisége;</p> <p>16. A hit és a tudomány egymásközi viszonya;</p> <p>17. A feldolgozott témakör ismétlése és a félévi osztályzatok lezárása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Elemezni és kritikusan megítélni a világ és az ember keletkezéséről szóló elméleteket; • tanulmányozni S. w. Hawking fizikus találmányait és a fontos tételeit kiemelni; • keresők meg a teremtés rokonéltelmi szavait és válaszoljunk a kérdésre: teremt-e az ember?; • keressük meg a logikátlan és értelmetlen részeket a teremtésről szóló bibliai szövegekben és adjunk kritikus választ arra, hogy a legújabb tudományi eredmények a kozmosz keletkezéséről és fejlődéséről egyeztetők-e a Szentírással; • beszélgetés az emberről, mint Isten képéről, az ő értékéről; • beszélgetés a természettudományok és a humántudományok kapcsolatáról, elért és elérhető hatáiról; • ellemezni és megmagyarázni a hit és az értelem valamint a hit és a tudomány kapcsolatát.
<p>IV A KINYILATKOZ- TATÁS ÉS A SZENTÍRÁS</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Képessé tenni a tanulókat, hogy a keresztény hit forrásaihoz közelebb kerüljenek, elsősorban a Bibliához, az isteni kinyilatkoztatást tartalmazó könyvhöz; • Megmagyarázni azt az állítást, 	<ul style="list-style-type: none"> • Megértse a Kinyilatkoztatás fogalmát és annak módját; • a Kinyilatkoztatást úgy értse mint kérést az ember szabad válaszára; • megismerje a Biblia könyveinek fölosztását 	<p>18. A Kinyilatkoztatás és annak átadása;</p> <p>19. A hit – válasz Isten meghívására;</p> <p>20. Biblia - Isten írott</p>	<ul style="list-style-type: none"> • idővonal kidolgozása a főbb bibliai történetekkel; közös munkaként elemezni a Dei Verbum 7 szövegét és kiemelni a keresztény kinyilatkoztatás főbb jellegzetességeit;
	<p>hogy a Biblia Isten szava;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rámutatni a bibliai szövegek időbeliségére és térbeliségére az üzenetek megértése érdekében; • Megérteni, hogy az isteni kinyilatkoztatás teljessége a názireti Jézus Krisztus, kiből a keresztények meglátják Isten. 	<p>és azokból idézni tudjon a könyv, a fejezet és a vers szerint;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Isten és az ember, valamint az emberek közötti kapcsolatokon keresztül megértse a Biblia üzenetét; • a Bibliát fölismernie, mint hitigazságot, ahol az ember megtalálja a válaszokat a legfontosabb kérdéseire; • meglátja a Szentírás olvasásának értékét a liturgiában és a mindennapokban. 	<p>szava;</p> <p>21. A Biblia világa (bibliai archeológia, a kumráni leletek);</p> <p>22. A Biblia szava Istenről (a Biblia üzenetének megértése);</p> <p>23. Biblia a keresztények életében;</p> <p>24. A feldolgozott témakör ismétlése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Szentírási példákkal megmutatni, hogy a szájhagyományélő valóság, amely megelőzte a Szentírást, és az írásos hagyományt; • egyes ismert bibliai ihletésű műalkotások elemzése (irodalom, képzőművészet, zene...); • Bibliai gyakorlat: hogyan találjuk meg a bibliai idézeteket, hogyan olvassuk a Bibliát, egyedül, a közösségben?; • elmélkedés egy kiválasztott bibliai szövegről; • hasonló tartalmú bibliai és irodalmi szöveg párhuzamos elemzése.
<p>V JÉZUS KRISZTUS A MEGVÁLTÓ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Megismerni azokat a keresztény és nemkeresztény forrásokat, amelyek Jézus történetiségéről szólnak; • Megmagyarázni és közelebb hozni az Isten Országának fogalmát; • A Hegyi beszéd alapjzatának megismerése; • Megérteni Jézus halálának fontosságát az emberiség megváltásában; • Fölfedezni a hűsvét titkát és az életünket a föltámadás hitére és reményére építeni; • Megismerni Jézus Krisztus legmélyebb valóságát: ő a valóságos Isten és valóságos ember az Egyház hitében; • Képessé tenni a tanulókat arra, hogy Jézus Krisztus, az ő élete és műve megismerése által, őt Istennek és Megváltónak fogadják el. 	<ul style="list-style-type: none"> • személyesen szembesüljön Krisztussal és üzenetével; • elfogadja Krisztust, mint valóságos Isten és valóságos embert; • fölfedezze Jézus személyének különlegességét, mint örök kihívást és lelkesítőt az életben; • megnyissa szívét és befogadja Jézus tanítását a Hegyi beszédben, és beépítse azt életébe; • megértse, Jézus Krisztus az egyedüli közvetítő Isten és ember között, Ő az egyedüli Megváltó és Szabadító; • megélje a Hűsvét örömet, valamint hitben és reményben élje életét; • megértse mit jelent hinni a föltámadt Krisztusban és aszerint élni; • jobban megértse az Egyház hitének tartalmát; • növekedjen, megerősödjön állásfoglalásaiban, erőnyeiben Krisztus követése által; • megélje Jézus titokzatos jelenlétét a szentségekben, az Egyházban és a világban. 	<p>25. Jézus – történelmi személy;</p> <p>26. Jézus Krisztus személye és üzenete;</p> <p>27. Isten Országának hirdetése;</p> <p>28. Kincs és drága gyöngyszem (a példabeszédek földolgozása);</p> <p>29. Jézus megváltó műve;</p> <p>30. A föltámadt Jézus jelenései;</p> <p>31. A feltámadt Krisztus és az ő állandó jelenléte;</p> <p>32. Jézus Krisztus valóságos Isten és valóságos ember;</p> <p>33. Jézus Krisztus a messiásvárás beteljesedése;</p> <p>34. A Nicenai-Konstantinápolyi hitvallás;</p> <p>35. Egység Krisztussal;</p> <p>36. A feldolgozott témakör ismétlése és az év végi osztályzatok lezárása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • csoportmunkával elemezni és kiemelni Jézus történelmiségét (Lk 2,1; 3, 1-3); • egyes nemkeresztény és keresztény, Jézusról szóló történelmi források párhuzamos elemzése; • időtáblázat mint a Biblia függelék; • saját esszé vagy példabeszéd írása az Isten Országáról; • Krisztus szenvedésének akkori társadalmi, politikai és vallási körülménye és értelme; • A Nicenai-Konstantinápolyi hitvallás alapján elemezni, tolmácsolni és kiemelni Jézus emberségét és istenségét; • beszélgetés a Krisztussal való találkozás lehetőségéről a mindennapokban, a szentségekben és az imában.

AJÁNLOTT IRODALOM:

BIBLIA, Ószövetség és Újszövetség,

Katekizmus Katolícke Crkve, Hrvatska biskupska konferencija, Zagreb, 1994.

Biblijski priručnik – Mala enciklopedija, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1989.

Religije svijeta – Enciklopedijski priručnik, Kršćanska sadašnjost & Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1991.

Penzeš J. & Kopilović A.: **Upoznaj samoga sebe** – Katolički vjeronauk za 1. raz. srednje škole, Zavod za udžbenike i nastavna sretstva, Beograd, 2002.

Kustić Ž.: **Priroda govori o Bogu**, Glas Koncila, Zagreb, 1997.

Tražitelji smisla, vjeronaučni udžbenik za prvi razred srednje škole, Salesiana, Zagreb, 2010.

Szekely János: **Biblia-ismeret, Hittankönyv a középiskolák 9. osztálya számára**, Szent István Társulat, Az Apostoli Szentzsűk Könyvkiadója, Budapest, 2011.

KORRELÁCIÓ MÁS TANTÁRGYAKKAL / MODULOKKAL:

1. Magyar nyelv és irodalom
2. Filozofia
3. Polgári nevelés
4. Történelem
5. Szociológia
6. Pszichológia
7. Földrajz
8. Képző- és zeneművészet

A tantárgy neve:

HITOKTATÁS – KATOLIKUS HITAN

Évi óraszám:

36

Osztály:

Második

TÉMA	CÉL	KIMENETEL A témát befejezve a tanuló képes lesz, hogy:	AJÁNLOTT TARTALMAK TANEGYSÉGENKÉNT	A TANTERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA
I AZ EGYHÁZ FOLYTATJA KRISZTUS MŰVÉT	<ul style="list-style-type: none"> • Arra ösztönözní a diákokat, hogy megismerje az Egyházat, mint közösséget, amelyet Jézus Krisztus alapított; • Megismerni a beavató szentségek (kereszttség, bérmálás, eucharisztia) bibliai alapjait; • A diákokat arra képezni ki, hogy megkülönböztesse az egyes szolgálatokat, amelyek révén megmutatkozik az Egyház hierarchikus felépítése, amelyben együtt élnek és dolgoznak a laikusok, a szerzetesek, a szerzetesnők, a diakónusok, a papok és a püspökök; • Ösztönözní a diákokat, hogy elősegítse a párbeszédet más keresztény közösségekkel, arra törekedvén, hogy megújítsa a megszakított egységet. 	<ul style="list-style-type: none"> • megértse, hogyan értelmezi önmagát az Egyház; • felsorolja azon cselekedeteket, amelyek által Jézus megalapította az Egyházat; • felismerje a Feltámadottal való találkozás és Pünkösöd eseményeinek jelentőségét az Egyház kialakulásában; • megértse az Egyház fontos jellemzőit: egy, szent, katolikus és apostoli; • megkülönböztesse az Egyház négy fontos jellemzőjét: szolgálat, közösség, ünnep és a hírhirdetés (tanúságtétel); • megállása az Egyház jelenlétét minden kultúrában, népben és megértse annak egyetemes voltát a megváltói küldetésére való tekintettel; • megértse annak szükségét, hogy személyesen elköteleződjön az ökumenizmus területén és a keresztények egységéért végzett imában. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanterv és program bemutatása; 2. Az Egyház megalapítása és az Egyházhoz való tartozás (Pünkösöd eseménye); 3. Újszövetségi Egyházképek (szentek közössége, Isten Népe, Krisztus Teste, a Szentlélek Temploma); 4. A keresztény beavató szentségek – a kegyelmi élet ajándékai és a közösség; 5. Szolgálatok és Karizmák az Egyházban – szabadon és örmeltesen megélni az Evangéliumot; 6. Egy Egyház a sok Egyház között – a teljes közösség felé; 7. A feldolgozott tanítási témák ismétlése. 	<ul style="list-style-type: none"> • asszociáció és beszélgetés az „Egyház” fogalmáról; • elemezni az Evangélium és az Apostolok Cselekedeteinek feljánylott szövegrészeit; • asszociációk az Egyház újszövetségi képeire (Isten háza, szentek közössége, Isten Népe, Krisztus Teste...); • tolmácsolni az Egyházra vonatkozó azon keresztény igazságokat, hogy egy, szent, katolikus és apostoli; • feldolgozni a keresztény beavató szentségek bibliai alapjait: a keresztiséget, a bérmálást és az eucharisztia, valamint elkészíteni egy plakátot a szentségi jelek és szimbólumok segítségével; • filmvetítés és beszélgetés az Egyház létrejöttéről; • előadás a pápa, a püspök, a pap és a világi hívók szolgálatának egységéről és különbözőségéről az Egyházban; • elemezni a II. Vatikányi zsinat ökumenizmusról szóló „Unitatis redintegratio” kezdetű dekrétumát.
II AZ EGYHÁZ	<ul style="list-style-type: none"> • Megismertetni az első keresztény közösség jellemzőit és szerkezetét; 	<ul style="list-style-type: none"> • felismerje az első keresztény közösség szervezési módjait és formáit, amely kereteiben gondoskodott a szegényekről, 	<ol style="list-style-type: none"> 8. Találkozás az ókori világgal (a kereszténység) 	<ul style="list-style-type: none"> • bibliai szövegrészeket elemezni az Ósegyház terjedéséről és Pál missziós küldetéséről; • beszélgetés lefolytatása a kereszténység

<p>A TÖRTÉNELEMBEN</p>	<ul style="list-style-type: none"> Megismerkedni a nehézségekkel, amelyekkel az Ósegyháznak szembe kellett néznie az ókori világban és a Római Birodalomban; Elmagyarázni Konstantin császár jelentőségét az Egyház történetében; Megmagyarázni a szerzetesség kialakulását és fejlődését, az iskolák és egyetemek alapítását, a műveltség és a kultúra előmozdítását, a rabszolgaság eltörlését, a laikusok beiktatását és a Gergelyi megújulást; Híthű tények megismerése valamint a kereszties háborúk és az inkvizíció kérdéskörének megértése; Az 1054. évi keleti Egyházszakadás okainak és következményeinek a felsorolása, és az Ortodoxia alapvető jellemzői; A Nyugati egyházszakadás okainak felsorolása, e folyamat és kimenetel elmagyarázása; Megismerni az Egyház működésének nehézségeit a felvilágosodás, a humanizmus és a reneszánsz korában; Megismertetni a tanulókkal a II. Vatikáni Zsinat erős megújulási lendületét és a megújulást, amely követte azt. 	<p>betegkről és kizsájtítottokról;</p> <ul style="list-style-type: none"> megértse az Egyház üldözésének okait, következményeit és jelentését a Római birodalomban; felismerje a Milánói ediktum által szavatolt vallásszabadság jelentőségét; felismerje az európai népek megkeresztelésének folyamatát; felfedezze a szerzetesközösségek értékét az evangélium hirdetésében és a keresztény értékek megőrzését az Egyház történelmének különböző időszakában; felismerje az Egyház szerepét az iskolarendszer megszervezésében, a tudomány fejlődésében és elköteleződését a szociális igazságosság területén; megértse az 1054. évi keleti Egyházszakadás okait és következményét; megértse a Tridenti zsinat jelentőségét az Egyház megújulásában a reformáció utáni időszakban; megértse az Egyház helyzetét a Francia forradalom idejében; felsorolja azon újdonságokat, amelyeket a II. Vatikáni Zsinat hozott az Egyház életébe; megtapasztalja a példaértékű pápák és emberek nagyságát a huszadik században. 	<p>terjesztése, üldözötések, szabadság);</p> <ol style="list-style-type: none"> A keresztény alapok lerakása (új nép az Egyház karjaiban); A középkor árnyai (a kelet és nyugat egymás közötti távolodása, az iszlám előretörése, a kereszties háborúk, az inkvizíció); A feldolgozott témakör rendszerezése; Az Egyház virágkora (szerzetesség, iskolák, művészet); Mély megosztások időszaka(reformáció, Tridenti zsinat); Az Egyház és a modernkor (felvilágosodás, szekularizáció); A modern világ változásai előtt; Az átvett tanítási témakör ismétlése; Tudásellenőrzés és a feljvi osztályzatok lezárása. 	<p>terjedésének lehetőségéről, a földrajzi térkép megnézése és a Pál utazásairól alkotott mentális térkép vázlatrajzának elkészítése;</p> <ul style="list-style-type: none"> filmzés a korakereszténység idejének történelmi eseményeiről; plakátkészítés; mentális térképkészítés, szöveg és dokumentumkutatás; beszélgetés lefolytatása a Kelet és Nyugat közötti eltávolodás okairól és a kereszténység közötti szakadásról; történetmesélés és előadás, vitaműsor (beszélgetés); beszélgetés az Egyház szerepéről az emberek megsegítésében, különös tekintettel a szegényekre, az Egyház és az állam rájuk irányuló gondoskodásáról; történetmesélés és előadás a ferencesek és karmeliták történelmi eseményeiről, tényekről és működésükről a mi vidékeinken; vitaműsor; rövid beszámoló írása meghatározott témakörökből, azok bemutatása, fontosabb tények és dokumentumok kutatása; beszélgetés lefolytatása a protestáns reformáció okairól és következményeiről, vitaműsor (beszélgetés); A II. Vatikáni zsinat meghatározott szövegeinek és dokumentumainak elemzése
-------------------------------	--	--	--	---

<p>III AZ ÖNÁZONOSSÁG ÉS A VALLÁSOS IDENTITÁS KERESÉSÉBEN</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ösztönözni a tanulót, hogy úgy gondolkozzon a fiatalokkoról, mint fontos időszakról az identitása kialakulásában; Megmagyarázni a barátság fontosságát a személyiség alakulásának folyamatában; Képessé tenni a tanulót, hogy át tudja hidalni az esetleges félreértéseket szüleiével vagy az idősebbekkel; Felsorolni a szerelem és az érett szeretet jellegzetességeit és különbségeit, és elmagyarázni az érett szeretet fontosságát, mint egy normát az emberi nemiségben és a nemek közötti kapcsolatban; Képessé tenni a tanulót, hogy a családot olyan helynek élje meg, ahol megalapozódik az emberi viselkedés, valamint önmaga, a másik ember és a világ megértése; Egyes újabb vallási mozgalmak jellegzetességeinek megismertetése ösztönzőként, hogy elgondolkozzon a saját életútjáról és annak kiválasztásáról. 	<ul style="list-style-type: none"> megfigyelje a gyermekkor és felnőttkor közötti átmeneti szakasz fontosságát; tárgítsa a látóköret és megértse, mi okozza a korosztályok közötti összetűzést; felfedezze a barátság fontosságát a személyes érsben; megértse mi az, ami segít a barátság megvalósításában, és mi az, ami lehetetlenné teszi azt; elfoglalja saját helyét a közösségben, és képessé válnon arra, hogy valószínűben lássa a környező világot, valamint saját korlátait és lehetőségeit, összehasonlítja és kritikusan gondolkodik az uralkodó értékekről a családban és azon kívül; igazi barátságot építsen ki, amely gazdagítja az embert, és az egyedi nemes érzést, a szerelmet; belássa a bizonytalanságának és a különféle vallási mozgalmak vonzásának veszélyeit; megértse, fontos elmélyülni a saját vallásában. 	<ol style="list-style-type: none"> A növekedés ideje; Barátság és szeretet; Család - az emberi élet alapja; Értékek kutatása és az elidegenedés veszélye; Bizonytalanságból a függőségbe; A boldogság kínálata az új vallásos mozgalmaknál. 	<ul style="list-style-type: none"> kötött beszélgetés, valamint az érettség és a siker különféle mintáinak értékelése; tervszerű összejutkozás szerepét a barátok között; barátság teszt és bizalomra épülő játék; irányított beszélgetés az igazi barát fontosságáról és a barátságok közötti akadályokról; a szeretet szó asszociációnak felsorolása valamint vitaműsor lefolytatása a szeretet, flört és szerelem különbözőségeinek kérdésköréről; ifi újságokból és folyóiratokból gyűjteni anyagokat és plakátot készíteni olyan üzenetekkel, amelyet ok ajánlanak a szeretet, nemiség és érzékenység területén; a boldog és sikeres család programtervének kidolgozása; véleményezni egyes szórakoztató dalok szeretetről szóló üzeneteket tartalmazó szövegeit; elemezni a nemiség és szeretet értelmezését a Bibliában a Ter 1,27 és Ter 2,21-25-ben; elemezni a szeretet jellegzetességét az 1 Kor 13,4; célzott beszélgetés útján felfedezni a média és modern kínálatok jó és rossz oldalát, különösen azokat, amelyek függőséghez vezetnek (drog, alkohol...).
--	---	---	---	--

<p>IV A SZABADSÁG FELÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Megismertetni a tanulóval a szabadság alapvető sajátosságait; Érett és önálló választásra való meghívás; Beavatni a tanulót abba, hogy Jézus Krisztus tanú és példakép az emberi szabadság teljes megvalósulásában; fogadja el az állásfoglalást, hogy az igazi szabadságot a saját lelkismeretének nevelésével és a vele összhangban lévő 	<ul style="list-style-type: none"> megértse a szabadság és a tolerancia közötti kötetleket; felismerje a személyiség fejlődésére ható tényezőket; megtanulja megkülönböztetni az érett és éretlen magaviseletet; megkülönböztesse a szabadság biológiai, pszichológiai és társadalmi feltételeességét; megkülönböztesse a szabad lenni „valamitől” és a szabadnak lenni „valamire”; megértse a kritikai gondolkodás fontosságát 	<ol style="list-style-type: none"> Fiatalok és a szabadság (a szabadság jellemzői); Felelősségteljes szabadság; Jézus szabadságának hatalma (Meggisérés a pusztában: Mt 4,1; benső szabadság: Mk 7,21; elfogadja az ítéletet: Jn 10,18; az igazság felszabadít: Jn 	<ul style="list-style-type: none"> kiepíteni az értékek ranglétráját, amelyek az emberi és keresztény érettséghez vezetnek, elemezni néhány média által kínált üzenetet azzal a véleményezéssel, hogy maradhatunk-e szabadok és ugyanakkor kötődni dolgokhoz és személyekhez; Irányított beszélgetés a szabadság lehetőségeiről és hatáiról; a „tradicionális” és „modern” fogalmak asszociációi valamint e téma megbeszélése; elemezni a szabad lenni „valamitől” és szabad lenni „valamire” Gal 5, 13-26; elemezni a
-----------------------------------	--	---	---	--

	<p>cselekvéssel éri el;</p> <ul style="list-style-type: none"> Megmagyarázni a különbséget a külső és a belső szabadság között. 	<p>az életvitel általi kínálatokban és az önálló állásfoglalás és választás fontosságát;</p> <ul style="list-style-type: none"> kész legyen arra, hogy a saját életét építse, a saját élettervét és a jobb világot. 	<p>8,31);</p> <p>27. Jézus Krisztus – Megszabadító; (Mária Magdolna. Az asszony megkövezése);</p> <p>28. Isten azt akarja, hogy az ember szabad legyen;</p> <p>29. Szabadság és lelkiismeret;</p> <p>30. A feldolgozott témakör ismétlése.</p>	<p>Jézus által kínált szabadságra vonatkozó szövegeket (csoportmunka); Mt 4, 1-11; Mt 12, 9-14; Jn 10, 14-18; Mk 7, 1-22;</p> <ul style="list-style-type: none"> írott szöveget készíteni vagy rajzillusztrációt arról, mi teszi számomra lehetővé, és mi lehetetleníti el a teljes szabadságot.
<p>V AZ EGYHÁZZAL A HIT ÚTJÁN – IMA, ÜNNEP, TANÚSÁGTÉTEL</p>	<ul style="list-style-type: none"> Elmondani az ima meghatározását és megérteni az imát, mint alapfelállást Isten előtt; Megismertetni a tanulókkal az ima jelenlétét Jézus életében; Megtanulni megkülönböztetni a liturgikus és a magánimát, és felsorolni az alapvető keresztény imádságokat; Leírni néhány imakifejezést és gesztust; fejleszteni az érzékenységet létezésünk lelki dimenziója iránt; Utalni arra, hogy az imaéletből fejlődik ki az érzékenység a gyakorlati életre és az elköteleződés; Megismerni a fiatalok önkéntes szolgálatának formáit különböző szociális intézményekben. 	<ul style="list-style-type: none"> megértse az imát, mint beszélgetést Istennel; a zsolnárok példája alapján megkülönböztesse az imafajtákat; felfedezze az ima fontosságát Jézus életében; jobban megélje az imát, amelyre Jézus tanított minket: Mi Atyánk; megértse az ima és az élet közötti kapcsolatot; megértse és megélje a keresztény elmélkedést, mint az ima mélyebb formáját; elfogadja az önkéntességet és mások önkéntes szolgálatát, mint a saját életének és hitbeli köteletségének kifejezését; fejlessze a társadalmi elköteleződés képességét, ti. a társadalmi életben való cselekvő és felelősségteljes részvételt (az igazságtalanság elítélése, harc az igazságért) és a készséget egy emberibb társadalom építésére. 	<p>31. Az ima, mint a hit és az Istentisztelet kifejezése (a vallások közös ismertetőjegye);</p> <p>32. Az ima az Ószövetségben (zsolnárimák, könyörgő, hálaadó, dicsőítő ima);</p> <p>33. Az imádkozó Jézus tanítja a tanítványait imádkozni (Mi Atyánk);</p> <p>34. Az Egyház imája ma (szertartási, személyi, közös);</p> <p>35. A fiatalok keresztény közösségeinek tapasztalata;</p> <p>36. A feldolgozott tananyag ismétlése és az év végi osztályzat lezárása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> példák segítségével fedezni fel a vallások imáinak közös és különböző elemeit; megtalálni és elemezni azokat a zsolnárokat, amelyek az imádkozó Jézusról szólnak; irányított beszélgetés az ima szükségéről, fontosságáról és gyakorlatáról a keresztény életben; imáirás és elmondás; Elmélkedés képek nézésével és zenei aláfestéssel; irányított beszélgetés a társalgás szükségletéről a fiatalok között; fényképek nézése és értelmezése, képzőművészeti és írásbeli kifejezés, plakátkészítés, beszélgetés folytatása a kölcsönös találkozásokban felmerülő akadályokról és nehézségekről; problematisus helyzetek megoldása; saját egyházközségen belüli társalgás lehetőségének felkutatása.

AJÁNLOTT IRODALOM:

Biblija, Stari i Novi Zavjet, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2009.

Katekizam Katoličke Crkve, Hrvatska biskupska konferencija, Zagreb, 1994.

Biblijski priručnik – Mala enciklopedija, Kršćanska sadašnjost & Grafički zavod Hrvatske, Zagreb, 1989.

II Vatikanski sabor, dokumenti, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1980.

Francen, A.: Pregled povijesti Crkve, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1988.

Kustić, Ž.: Mali ključ povijesti Crkve u Hrvata, Glas Koncila, Zagreb, 1991.

KORRELÁCIÓ MÁS TÁRGYAKKAL/MODULOKKAL:

1. Anyanyelv és irodalom
2. Polgári nevelés
3. Történelem
4. Földrajz
5. Képző- és zeneművészet

TÉMA	CÉL	KIMENETEL A témát befejezve a tanuló képes lesz:	AJÁNLOTT TARTALMAK TANEGYSÉGENKÉNT	A TANTERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA
I A KERESZTÉNY EMBER MEGTÉRÉSE	<ul style="list-style-type: none"> Megmagyarázni az ember egyéniségét és személyiségét a bibliai szöveg alapján (Ter 1,26); Megmagyarázni a különbséget az ember fogalmának bibliai és értelmezése között; Megismerni hogyan teljesítette Krisztus Isten akaratát és felismerni saját utunkat Isten akaratának teljesítésében; Kiemelni és körülírni a keresztény élet néhány fontos vonását, amelyek alapján az ember megvalósíthatja Isten akaratát elősegítve az irgalmasságot, a megbékélést, a szeretetet és az igazságosságot; Elősegíteni a diákok személyes elkötelezettségét Jézus Krisztus személyének és útjának követését illetően. 	<ul style="list-style-type: none"> felismerni a bibliai emberkép fontosságát az emberek közötti kapcsolatokat illetően; megérteni az ember teológiai-antropológiai értelmezését mint teremtett, megbérett, megváltott, erkölcsi és halhatatlan lényt; megérteni, hogy az ember fogalmának értelmezése az ideológiai, politikai, társadalmi és kulturális nézőponttól függ; belátni, hogy a keresztény emberképtől eltérő felfogások is el vannak terjedve; fel fogni annak fontosságát, hogy a keresztény élet kialakításában bizalommal hagyatkozunk Istenre, aki szereti az embert és életének beteljesedését akarja. 	<ol style="list-style-type: none"> A harmadik osztályos tanterv és tananyag ismertetése; Az ember mint teremtmény és Isten képmása; Az ember másokra utalt, másokhoz viszonyuló lény; Az ember – a természetfeletti (transzcendens) irányuló személy; Jézus útja a keresztények útja (Mt 5,1-12). 	<ul style="list-style-type: none"> beszélgetés és vita az ember különféle jellemzőiről; bibliai és más szövegek elemzése, értelmezése, dokumentum fényképek, szimbolikus képek és illusztrációk megtekintésével és elemzésével párhuzamosan; újságcikkek, valamint tapasztalatok és az életből vett példázatok összegyűjtése és értékelése amelyek az embert tárgyalják mint személyt, az ő méltóságát, küldetését, és kritikusan bemutatni az ember fő jellemzőit és alapvető szükségleteit; játékon keresztül átélni különböző élethelyzeteket amelyekkel válaszokat keresünk az élet nagy kérdéseire; nézőpontváltás és ellentétes szövegírás: Isten akaratát – az én akaratom beszélgetés folytatás a következő fogalmak magyarázatával: irgalmasság, megbocsátás, megbékélés, igazságosság, szeretet vázlatkészítés a saját életéről Isten akaratának megfelelően – plakátkészítés.
II AZ EMBER ERKÖLCSI LÉNY	<ul style="list-style-type: none"> Megismertetni az emberrel, hogy erkölcsi lény, aki természetéből kifolyólag tudatában van cselekedeteinek; Tudatosítani a tanulóknak, hogy egyedül az ember az a lény, aki értelemmel és szabad akaratú rendelkezik, ezért felelős a cselekedeteiért; Felsorolni azokat a feltételeket 	<ul style="list-style-type: none"> felismerni különböző definíciókat az emberrel kapcsolatban más tudományok területén; megérteni azokat a fogalmakat mint az etika, erkölcs és keresztény erkölcs; felismerni azokat a társadalmi hatásokat amelyek kihatnak a jó és a rossz meghatározására; megérteni a különbséget a természetes és a kinyilatkoztatott erkölcsi törvény között; 	<ol style="list-style-type: none"> Ember – az erkölcsi gondolkodás kiindulópontja (Ter 27,1-35); Az erkölcsi cselekedet alanya és tárgya (2Törv 30,15-20); A jó és a rossz mérője; A hit és az erkölcs kapcsolata; 	<ul style="list-style-type: none"> a más tudományok által alkotott emberkép megítélése; a fiatalok világról felvázolt problematika és vita: szükséges-e az etikai és az erkölcsi norma, elfogadni vagy eldobni az erkölcsöt; erkölcsi tematikájú dokumentált és szimbolikus képek kiválasztása, amelyek kapcsolatban vannak az élettel, valamint etikai és erkölcsi normákkal, és megbeszélni mit üzennek ezek a képek;
	<p>amelyektől az ember cselekedetei erkölcsileg függenek (a jó és a rossz megkülönböztetése, a szabadság, az értelem és a természetes törvény mint egyetemes norma);</p> <ul style="list-style-type: none"> Megmagyarázni a hit és az erkölcs kapcsolatát; Tudatosítani a tanulóknak, hogy az emberi cselekedet mindig a jóra kell, hogy irányuljon, a keresztény ember számára a jó mindig Istennel kapcsolatos, azaz Isten a legfőbb jó. 	<ul style="list-style-type: none"> felismerni az objektív/elfogadatlán erkölcsi normák létezését; felismerni, hogy minden emberi élet alapja a hit és a bizalom; megérteni és elsajátítani az erkölcsi cselekedet elvét; észrevenni a hit és az erkölcs közötti kapcsolatot és azok jelentőségét/ fontosságát a valódi keresztény életre nézve. 	<ol style="list-style-type: none"> Az emberi természet és a kegyelem kapcsolata; Lelkiismeret – az erkölcsi cselekvés meghatározója; A lelkiismeret a Szentírásban és az Egyház tanításában (Mk 7,21; Gaudium et spes, 16); A lelkiismeret a törvény előtt és a mai erkölcsi kérdésekben; Az emberi jogok; Etika és vallás; A feldolgozott témakör ismétlése a félév végén; A jegyek lezárása a félév végén. 	<ul style="list-style-type: none"> megfontolni a különböző etikai hozzáállásokat és elméleteket az emberről, az emberi természetről, cselekvéséről, valamint a jó és a rossz mérőéről; egyenleg, majd csoportosan összeírni a mérőeket a jó és a rossz értékelésére, valamint közösen elemezni a hétköznapi életből néhány parancsolatot, utasítást, szabályt és normát; bibliai és más szövegek elemzésénél felismerni és kiemelni az emberi erkölcs jellemzőit; a hit és az erkölcs kapcsolatának problematikus megközelítése a keresztény életben, választ adni a kérdésre: a mai fiatalok és a felnőttek erkölcsi viselkedése összhangban van-e a keresztény erkölccsel?
III AZ ISTEN IRÁNTI ÉS A FELEBARÁTI SZERETET	<ul style="list-style-type: none"> Serkenteni a tanulókat annak megértésére, hogy a legfőbb jó az, aki önmagában alakította ki a létezés tökéletes képét, és akiminden jönnek a forrása; Megismerni azt a fogalmat, hogy „Isten akaratát teljesíteni”, valamint annak jelentőségét a keresztény életben; Felfedni és megismerni a Tízparancsolatot, Isten kinyilatkoztatott törvényét, mint az ember életének és erkölcsi cselekvésének természetes alapját; Észrevenni a jó és a rossz, valamint a bűn jelenlétét a világban és a bűn tagadásának különböző kísérleteit; Körülírni a szeretet evangéliumi fogalmát – Szeretetparancs; Felkészíteni a tanulókat, hogy a keresztény erkölcs és lelki élet 	<ul style="list-style-type: none"> megérteni, hogy a keresztény erkölcs alapja az Isten mint a legfőbb Jó; megérteni az emberek közötti kapcsolatokban és a társadalomban a rend, a szabályok és az igazságos törvények fontosságát; felismerni Isten első parancsolatát és megérteni az Úr napja megünneplésének különböző formáit és jelentését; felismerni a bűnt mint vétkeket az Isten és a felebaráti szeretet ellen; felismerni, hogy az Isten irgalmassága és megbocsátása felülmúl minden emberi gonoszságot és bűnt, és Isten az igazságos Bíró és kegyelmes Atya; felfedni, hogy a megtérés útja megköveteli a döntést a jó és Isten mellett, valamint a kölcsönös megbocsátást és a megbékélést; felfedni a szeretet keresztény értelmezésének újdonságát, szintjeit és jellemzőit a philia, az eros és az agape fogalmakban; megérezni Krisztus követésének 	<ol style="list-style-type: none"> Isten – a keresztény erkölcs alapja; A kinyilatkoztatott erkölcsi törvény – alaptörvény; Az Isten iránti szeretet törvénye; A gonoszság és a bűn jelenléte az emberben – az Isten és az embertárs iránti szeretet elleni vétkek; Az evangéliumi szeretetparancs. 	<ul style="list-style-type: none"> előkészített vita az Istenről, mint a legfőbb Jóról, és az ember szabadságáról a jó és a rossz közötti választás kérdésében; azon bibliai szövegek olvasása, elemzése és értelmezése, amelyekben megnyilvánul Isten terve az emberrel kapcsolatban; asszociáció (képzettársítás) az erkölcs és a törvény szavakra; egy előkészített beszélgetés levezetése az erkölcsi normák és törvények tisztelének fontosságáról a mindennapi életben; elemezni és értelmezni azokat a választott bibliai szövegeket, amelyek előrelépést mutatnak a keresztény erkölcsi elveknél: az igaz Istenisztelete, az igazság és az élet fontossága, szülők tisztelése, mások tulajdonának tisztelése; Isten nevének, valamint hozzátartozóink és kedves személyek neveinek meditatív értelmezése; újszövetségi szövegek elemzése: Jézus hatalma a rossz fölött (bűn, betegség), a Gonosz fölött.

	nem a szabályok és törvények sorozata, hanem az Isten iránti szeretet kifejezése és Jézus Krisztus követése.	szükségességét és kialakítani a saját keresztény erkölcsi cselekvését a Szeretetparancs alapján.		valamint Krisztus beszéde a felebaráti és az ellenség szeretetről: Mt 5,43-48 és 22, 36-40; Jn 15, 16-19; Mt 7,12).
IV FÉRFINAK ÉS NŐNEK TEREMTETTE	<ul style="list-style-type: none"> Megismerni a házasság és a család bibliai értelmezését; Felsorolni és megmagyarázni a házasság szentségének bibliai alapjait; Felsorolni az érvényes szentségi házasságkötés feltételeit és beszélni a szentségi házasságra való előkészítésről (jegyesoktatás); Megmagyarázni mit jelent felelős szülőnek lenni; Megmagyarázni az egyházi tanítást a felelős családtervezésről és gyermekvállalásról; Megismerni a felelősséget a gyerekek és a család iránt, mint a személyes és társadalmi jó és fejlődés alapját. 	<ul style="list-style-type: none"> megérteni a Második teremtéstörténet szakaszából, ahol az ember teremtéséről van szó, azt az üzenetet, amely az ember keresztény értelmezésének alapja: az ember férfi és nő; felismerni a nem (férfi vagy nő) és a nemiség (szexualitás) közötti különbséget; felismerni azon fogalmak kapcsolatát, mint a méltóság, felelősség és nemiség; fel fogni a nemiség, valamint a házasság és a család természetét és értelmét keresztény szemszögből; megérteni a házasság szentségét, mint az élet felé való nyitottságot és részvételt Isten teremtő művében; megérteni mennyire fontos a teljeskörű gyermeknevelés, amelynek a vallásos nevelés az egyik összetevője. 	<p>23. Ember – férfi és nő;</p> <p>24. Házasság és család Isten tervében;</p> <p>25. Házasság – a házastársi szeretet és közösség szentsége;</p> <p>26. Szülők és család – felelős szülőség;</p> <p>27. A feldolgozott tanegység ismételése.</p>	<ul style="list-style-type: none"> fontos fogalmak kiemelése és értelmezése: férfi, nő, nem, nemiség, szexualitás; csoportos munkában kikutatni és plakátra kirakni ami a férfi és a nő méltóságát illeti; problemátikus kérdésfelvetés a házasság és a család fontosságáról a mai világban; elemezni és értelmezni a következő bibliai szövegeket: Ter 1,7-6; 2,18-25; 1Kor 6,12/20; Elemezni a házasságtörés, a válás, a szabad kapcsolatok stb. következményeit, valamint meghatározni a keresztény erkölcsi megközelítés szempontjait a házasságot és a családot ért értelem iránt; kifejteni a házasság szentségének megalapításával kapcsolatos tényeket (Mt 19) és elmagyarázni az érvényes házasságkötés feltételeit; beszélgetést, vitát folytatni arról a „divat”-ról ami a válást, a házasságnélküli életet és a „próbaházasságot” illeti; elemezni azokat a szövegeket, amelyek afelelős szülőségről és a családtervezésről szólnak, valamint kiemelni azok üzenetét és beszélgetni róluk: Humanae vitae, A Pápa üzenete a családoknak, Familiaris Consortio, Mulieris dignitatem.
V AZ EMBERI ÉLET MÉLTÓSÁGA	<ul style="list-style-type: none"> Tudatosítani a tanulóknak, hogy minden élet Isten ajándéka, ezért szent és megsemmisíthetetlen érték; Megismerni az emberi életértékének és szentségének bibliai alapjait, és azokat a szövegeket, ahol Jézus kiemelt törődést és gondoskodást mutat a szegények és a szükségét szenvedők iránt; 	<ul style="list-style-type: none"> megérteni az emberi élet védelmét, mint keresztény feladatot; megérteni és elfogadni az emberi élet védelmét a fogantatástól egészen a halálig, valamint azt, hogy a gyilkosság, a művi vetelés, az öngyilkosság és az eutanázia nem más mint az emberi élet elleni sérelem; felismerni a szervátültetésnél lehetséges visszaélések veszélyeit; megérteni az okát annak, hogy ami tudományosan lehetséges a bioetika 	<p>28. Az emberi élet méltósága és szentsége;</p> <p>29. Élettel ajándékozott és az életre hivatott;</p> <p>30. Az emberi méltóság tisztelete – a tudomány kihívásai;</p> <p>31. Az emberi méltóság szembeülése a szenvedéssel, a</p>	<ul style="list-style-type: none"> problémahelyzet létrehozni és vitát folytatni a következő témára: Ki az emberi élet ura? – Isten vagy az ember?; csoportos munkában megismerni és elemezni a bioetika elveit, összekapcsolva konkrét(tényleges) kérdésekkel; A Hipokratészi eskü elemzése; problémahelyzet kialakítása és vita az emberi életéről a következő témával: Az élet mint szabad választás és ajándék, vagy a véletlen műve;
	<ul style="list-style-type: none"> Tudatosítani a tanulóknak, hogy az élet a fogantatás pillanatában kezdődik, amikor egyedi és megismételhetetlen személyiség alakul ki, akinek kijár minden jog, beleértve az élethez való sérthetetlen jogát; Megismerni és megérteni a főbb bioetikai elveket; Megismerni a Hipokratészi eskü lényegét; Megismertetni a betegek kenetének biblia alapjait, jelentőségét és hatásait, valamint azt, hogy az Egyház hogyan segíti elő a betegekről és a tehetetlenekről való gondoskodást. 	<p>területén, az erkölcsi nem megengedett (génmanipuláció, klónozás, össejtek);</p> <ul style="list-style-type: none"> felismerje a mai világ veszélyeit, amelyek szegénységet, betegséget és gyermekek halálát okozzák; felfedezni a már-már elfelejtett betegek kenete szentségének értelmét a keresztények életében; megérteni a betegek kenete és az egészség-és életvédelem közötti kapcsolatot; kifejleszteni a szegények és elnyomottak iránti érzékenységét. 	<p>betegséggel és a halállal.</p>	<ul style="list-style-type: none"> csoportmunka a következő témával: Az emberi élet jelenlegi veszélyei; vita a szervátültetésről és a szervajándékozásról (donor); információ az emberi egészségről, valamint a klónozás, a mesterséges megtermékenyítés, a testi épség és az emberi élet tiszteletének problematikája; olyan Bibliából, az egyházi tanítóhivataltól származó és más szövegek felkutatása és kritikai elemzése, amelyekben az Egyház kifejti saját álláspontját az említett kérdésekkel kapcsolatban; példaként felhozni az ismert keresztények hozzájárulását a betegekkel és a szülőképtelennel való törődéshez (Teréz anya, Albert Schweitzer stb.); időszertüteni azokat a bibliai szövegeket amelyek a szegényekkel, a tehetetlenekkel és a szülőképtelennel való törődésről beszélnek.
VI ÉLET AZ IGAZSÁGBAN	<ul style="list-style-type: none"> A tanuló serkentése az igazság iránti vonzalomra, és egyben Isten iránt is, aki maga az igazság forrása; Felvilágosítani a tanulókat, hogy az igazság ellen a legnyilvánvalóbb véték/sérelem a hazugság, mások megszólása és az átok; A kritikus tudat fejlesztése a média fontosságáról a mai világban; Megismerni Krisztust, mint a teljes igazságot, ami megszabadít. 	<ul style="list-style-type: none"> fel fogni az emberek közötti őszinteség és igazságszeretet fontosságát; megérteni a hamis tanúság, a hazugság és a hamis eskü negatív következményeit a személyre és a társadalomra; állást foglalni az igazság mellett személyes és társadalmi távlatokban; meglátani az igazság eltitkolása, a tények hamis bemutatása és az igazsággal való visszaélés veszélyét, ami a tömegtájékoztatás eszközein keresztül nyilvánul meg; megérteni a keresztény erkölcs igazsághoz való hozzáállását; elfogadni Jézus példáját és útját az élet és az igazság fontosságának kiemelésében. 	<p>32. Az igazságban járni;</p> <p>33. „Az igazság megszabadít”;</p> <p>34. Jézus Krisztus - az igazság teljessége;</p> <p>35. Jézus igazságútja – mindennapi tanúságtétel és a vértanúság ereje;</p> <p>36. A feldolgozott tanegység ismételése és az év végi osztályzatok lezárása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> különböző újságcikkek és üzenetek összegyűjtése, amelyek a mindennapi élet kérdéseivel foglalkoznak, majd ezen üzenetek valódiságának és teljességének elbírálása/ elemzése; problémahelyzet kialakítása és vita a következő ellentétéről: igazság és hazugság a személyes és a társadalmi életben; fontos fogalmak elemzése, értelmezése és jelentősége az ember mindennapi és keresztény életének függvényében: hazugság, hamis tanúság, hamis eskü, igazvolt, igazságszeretet; szerepjáték; rövid esszéírás; elemezni és elbírálni Krisztus igazsághoz való hozzáállását és vázlatot készíteni a keresztény útról a Krisztusi igazságban és szabadságban; tapasztalatok összegyűjtése olyan személyektől akik már voltak valamilyen elkülvülte vallási csoportban/szektaiban és elhagyták azt; összefoglalni az új vallási mozgalmak és

				szekták főbb jellemzőit; táblázatban kimutatni; különbség a Biblia és a meditáció használatánál a kereszténységben, illetve más vallási mozgalmakban, szektákban.
--	--	--	--	---

AJÁNLOTT IRODALOM:

BIBLIA: Ószövetségi és Újszövetségi Szentírás, Szent István Társulat, Budapest 2010

A Katolikus Egyház Katekizmus, Szent István Társulat, Budapest 1994

Herbart, H. **Bibliai Lexikon,** Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest 1989

A H. Vatikáni Zsinat tanítása, Szent István Társulat, Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest

Pinckares, S. **A keresztény erkölcszociológia forrása,** Paulus Hungarus/Kairosz, Martonvásár 2001

Gaizler, Gy. – Nyéki, K. **Bioetika,** Gondolat, Budapest 2003

KORRELÁCIÓ MÁS TANTÁRGYAKKAL/MODULOKKAL

1. Anyanyelv és irodalom
2. Polgári nevelés
3. Elbeszélés
4. Földrajz
5. Képzőművészeti és zenei kultúra

A tantárgy neve:

HITOKTATÁS – KATOLIKUS HITTAN

Évi óraszám:

32

Osztály:

Negyedik

TÉMA	CÉL	KIMENETEL A témát befejezve a tanuló képes lesz:	AJÁNLOTT TARTALMAK TANEGYSÉGENKÉNT	A TANTERV MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA
I A MAI EMBER AZ ISTEN KÉRDÉSE ELŐTT	<ul style="list-style-type: none"> • Felkelteni a tanulók érdeklődését az Istenbe vetett hit nehézségeinek megvitatására a mai kor emberénél; • Megmagyarázni a vallás iránti közömbösséget (haszonelvűség, hedonizmus, konzumerizmus, relativizmus) és az ateizmust; • Sztévalasztani a következő kapcsolatokat a mai kor emberénél: hit és szabadság, szabadság és függőség; • Megmagyarázni a megtapasztalt keresztény lelki élet különlegességét és hitelességét; • Megmagyarázni Isten személyes felismerését az egymástól merőben ellentétes keresztény és nemkeresztény tapasztalatokon és értelmezéseken át. • Közlelbbi magyarázatot adni az ember szabad akarata (szabadsága) és a gonosz, a szenvedés jelenlétére, melyet Isten megenged -Ter 2; • Megmagyarázni Krisztus útját a szenvedésen és a kereszthalálon át a feltámadásig, mint Isten választ a szenvedés kérdéseire; • Felsorolni és magyarázni az Isten létét igazoló tényeket. 	<ul style="list-style-type: none"> • megmagyarázni és különbséget tenni a szekularizáció és a szekularizmus között; • felismeri a környezetében jelentkező ateista vallásértelmezéseket; • képes megkülönböztetni a deklaratív és funkcionális vallásosságot az igazi, mélyen átélt vallásosságtól; • képes felismerni a postmodern kultúra hatásait (szubjektívizmus, fragmentizmus) az ember vallásosságára; • képes felismerni a vallásosság területén jelentkező új kérdéseket; • átgondolja személyes kapcsolatát az Istennel és felismeri azokat a hatásokat, amelyek ezt befolyásolják; • felsorolja és magyarázza azokat az okokat, módokat melyek elferdítve tárják fel, mutatják be Istent • felsorolja az új vallási mozgalmak főbb jellemzőit és keresztény szempontból értékeli azt; • felismeri a gonosz és a szenvedés jelenlétét a világban, mint annak a klasszikus kérdésnek az okát, amely Isten mindenhatóságát, jóságát és igazságosságát kérdőjelezi meg; • belátja az értelemmel megalapozott hit ésszerű és érzelmi jelentését életünkre; • belátja, hogy Isten főlilmúl minden emberi elképzelést. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. A tanterv és a tanmenet ismertetése; 2. A hitelenség kihívása – a mai ember Istennel kapcsolatos nehézségei; 3. A jelen kor vallásossága és azok kérdései; 4. Elképzeléseink Istentől, Isten-képek; 5. A szent(ség) megtapasztalásának keresése és az új vallásosság; 6. Isten-képünk szembesítése a világban tapasztalható szenvedéssel és rosszzsal (gonoszszággal); 7. Isten létét igazoló tények. 	<ul style="list-style-type: none"> • elbeszélgetni a jó Isten jelentéséről egyes, bennünket körülvevő, emberek életében; színi- vagy pantomim játékkal bemutatni a haszonelvűség jelentését; • klasszikus valláskritikai írásokat elemezni (Feuerbach, Marx, Nietzsche, Freud); személyes véleményezést írni róluk; • példákat találni napjainkban a vallásosság és állvalásosság iránti igényre; • lelki- vagy lelkeség fogalmakat tartalmazó szövegeket keresni az interneten; • tömören bemutatni a keresztény lelki élet jellemző vonásait; • az irodalomban található Isten-képeket összehasonlítani a bibliai kinyilatkoztatás által megtapasztalt Istennel; • próbálkozom egy saját Isten-kép leírásával; • elmélkedve fontoljam meg a szembesülésemet a gonosszal és a szenvedéssel; • bibliai szövegeket keresni Jákobnál a szenvedés elfogadásáról, valamint Krisztus kinszvedéséről és haláláról az emberiség megváltásáért; • leírni a gyermeki vallásosságom és a mostani vallásosságom közötti különbségeket; • olyan költői és bibliai szövegeket keressünk, melyek arról szólnak, hogy Isten mindig különb, mint a mi elvárásaink.

<p>II BIBLIAI ISTEN- KÉP ÉS A MEGTAPASZTALT ISTEN</p>	<ul style="list-style-type: none"> Megmagyarázni Isten megismerésének folyamatát az Ószövetségben; Ábrahám törzsi Istenétől, egészen az univerzális Istenig, akit a próféták hirdettek; Felsorolni és megmagyarázni az ószövetségi Isten-kép fő jellemzőit, főként Isten nevének kinyilatkoztatásánál (Kiv 3,13-15); Megmagyarázni a Jézus tanítása és tettei által megismerhető Isten-kép újdonságát; Megmagyarázni Jézus fiúi viszonyát az Istennel való kapcsolatából; Utalni az Újszövetség kulcsfontosságú részecire, amelyek a Háromszemélyű Egy Isten kinyilatkoztatásáról szólnak; Felsorolni a keresztény ember Istennel való találkozásának mai lehetőségeit és módjait; Megmagyarázni a szentségek lényegét és jelentőségét a keresztény életben, mint az Istennel és az emberekkel való találkozás jeleit; Megismertetni a szentek életének példáján Isten megtapasztalását (szent Ágoston és Assissi szent Ferenc élete). 	<ul style="list-style-type: none"> megérti, hogyan tapasztalta az izraeli nép Isten és a nép valamint Isten és az egyén szövetségi viszonyát; hogyan nyitott legyen Isten egyetemes atyaságára Jézusban és testvéri kötelekre embertársainkban; megérti Isten szavát, mint kivételezett, megszentelt helyet az Istennel való találkozásra; megérti az imát, mint az egyén és a közösség találkozását Istennel; megérti a szentségeket, mint az Istennel való találkozás hatásos jeleit; megérti, hogy az Egyház az Istennel való találkozás elkerülhetetlen helye; megérti, hogy a keresztény embertársaiban ismeri fel és találja meg Istent; Isten úgy éli meg, mint azt, aki a megbocsátásban menti meg, azaz üdvözíti, és lehetőséget ad az újrakezdesre; felismeri a keresztény Istentapasztalást a szentek és a hitvallók életében (szent Ágoston, Assissi szent Ferenc); gyakorolni, Isten hívó szavára igennyel válaszolni. 	<ol style="list-style-type: none"> Isten az Ószövetségi hit tanúságtételében; Isten az Újszövetségi hit tanúságtételében; A rejtőzködő Isten jelenléte a keresztény életben; Isten megtapasztalásának keresztény útjai (Szentírás, imádság, szentségek, Egyház, események az életből); Bibliai elbeszélések az Istentől való elfordulásról majd a visszatéréséről; A szentségekben megtapasztalható Isten – történelmi áttekintés; A szentségekben megtapasztalható irgalmas Isten napjainkban; Isten a keresztény szentek és a hit tanúinak megtapasztalásában; A feldolgozott témakörök ismétlése; A félévi osztályzatok lezárása. 	<ul style="list-style-type: none"> összefoglalót készíteni az eddigi ismeretek alapján Ábrahámról, Mózesről és a prófétákról; elmélkedni Isten kinyilatkoztatásáról az Ószövetségben és Isten nevének közléséről; egy képzőművészeti alkotás segítségével, mely Jézust ábrázolja a hegyi beszédekor, leírni azokat a legfontosabb üzeneteket, amelyekkel kinyilatkoztatja Istent az embereknek; megtalálni és átélémezni azokat az Újszövetségi helyeket, melyek bemutatják Jézus különleges fiúi viszonyát Istennel; megnézni a Passió c. filmből azt a részletet, ahol Jézus arám nyelven szólítja Istent: Abba; az Emmauszban történt esemény evangéliumi elbeszélése alapján levonni a következtetést Isten közöttünk levő rejtett jelenlétéről napjainkban; sematikus bemutatni a szentségek jelentőségét a keresztény életben; megtalálni azokat az újszövetségi részeket, melyben Jézus kiegyenlíti magát a felebaráttal; kielemezni azokat a szentírási részeket, melyek Isten irgalmasságáról és megbocsátásáról szólnak; megkeresni egy művészi alkotást Isten megbocsátásáról és kielemezni; elbeszélgetni arról az emberi igényről, hogy meggyőzőn és újrakezdhessen; beszélgetni a hasonlóságról szent Ágoston és ismerőseink hit útja között; Szent Ferenc életéből megnézni egy film részletet; ellátogatni a ferences rendháza; meghallgatni Szent Ferenc imáját (A teremtmények éneke) és elemezni.
<p>III EMBERI MUNKA ÉS AZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> Megmagyarázni a hivatás és a foglalkozás közötti különbséget és összefüggést; 	<ul style="list-style-type: none"> felismerni az összefüggést a személyes képességei és az elhivatása között; kritikusan áttekinteni azokat a negatív 	<ol style="list-style-type: none"> Keresztény munkaszemlélet; Igazságosság és szolidaritás; 	<ul style="list-style-type: none"> két oszlopban felírni a hivatásokat és a foglalkozásokat, majd elbeszélgetni miért ezt az oktatási intézményt választotta; felsorolni a személyes képességeket és
<p>ALKOTÁS</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tudatosítani a feladatokat, melyekre a keresztényben küldetést kaptunk; Kifejteni a munka bibliai értelmezését valamint az ember Istenzel való hasonlóságát; Megmagyarázni a szükséges összefüggéseket a munka, az igazságosság és a szolidaritás között a keresztény szociális tanításban, valamint a munka értékét a mai neoliberais kapitalizmusban; Áttekinteni a munkanélküliség problémáját (annak okait, következményeit és a munkához való jogot); Megmagyarázni a munka etikát; Megmagyarázni a személyes- és a közjó fogalmát; Megmagyarázni az ószövetségi „salom” kifejezést és megmagyarázni a béke keresztény fogalmát. 	<p>társadalmi jelenségeket, melyek az igazi értelemben vett munkától való elidegenedés következtében alkultak ki;</p> <ul style="list-style-type: none"> belátni az igazságos társadalmi viszonyok szükségességét és keresni azok előmozdításának módjait; úgy értelmezni az igazságosságot, mint az ember iránti tisztelet kifejezését; belátni, hogy a szükségben levőkről való gondoskodás (irgalmasság cselekedetei) és a szolidaritás tudata a keresztény identitás fontos meghatározója; meglátni a nem etikus viselkedés következményeit a gazdaságban; odafigyelni a közjó előmozdítására és úgy fogja föl, mint saját kötelességet; felismerni az igazságot, igazságosságot és békét, mint az általános jó felé vezető utakat. 	<ol style="list-style-type: none"> Munka etika, üzleti etika; Törődés az közjóval és a keresztény békétörekvések. 	<p>hajlamokat, és összefüggésbe hozni a feladatunkkal az életben;</p> <ul style="list-style-type: none"> kiválasztani és bemutatni a Laborem exercis kezdetű enciklikából azokat a részleteket, melyek az emberi munka fontosságáról és az ember munkára való jogának megalapozásáról szólnak; a Bibliai konkordanciában és a Bibliai-theológiai szótárban megkeresni azokat a helyeket, melyek az emberi munkáról szólnak és ezek alapján levonni a következtetést a munka bibliai értelmezésére; átélémezni a munka értelmezését a pápák szociális enciklikáiból; áttekinteni, hogyan függenek össze a parancsolt keresztény ünnepek, a munkások és béresek méltóságának védelmével; különböző példákat felsorolni a szolidaritást vállalók és a Caritas szervezetben tevékenykedők segítségnyújtásáról és együttérzéséről a gyengék és szükséglet szenvedők iránt; az interneten megkeresni a pápa üzenetét a béke világnapjára (október 1.); békével kapcsolatos üzeneteket keresni a Szentírásból és ezek alapján leírni a bibliai értelemben vett békét; letisztázni a béke fogalmát, mint ajándékot és mint feladatot.
<p>IV A TUDOMÁNYOS- TECHNIKAI FEJLŐDÉS KIHÍVÁSAI</p>	<ul style="list-style-type: none"> Felsorolni és megindokolni a jelentőséggel bíró felfedezések és technológiai előrehaladások előnyeit és veszélyeit; Felfedni a tudományos felfedezések relatív és részleges voltát; Rámutatni és megmagyarázni a tudás és a bölcsesség közötti különbségre; Rámutatni a globalizáció előnyeire és veszélyeire; Megtanulni az információs 	<ul style="list-style-type: none"> megérti a tudás és a tudomány fontosságát az emberiség fejlődése és előrehaladása érdekében; felelősséget vállalni és közreműködni a tudományos-technikai fejlődés okozta kérdések megoldásában; észrevenni a tudományok ideologizálásának veszélyét; elfogadni a keresztény állásfoglalást a médiák felhasználásáról; pozitív állást foglalni az emberiség azon törekvése mellett, hogy javítsanak az élet 	<ol style="list-style-type: none"> A tudás hatalma és a jövő; Informatizációs globalizáció; A tudomány egy jobb élet szolgáltatásban; Törődés a környezettel; Összefogással a haladásért 	<ul style="list-style-type: none"> megtalálni és elemezni különböző definíciókat a tudásról és a tudományról; példákat említeni a tudomány ideologizációjáról; csoporos beszélgetés formájában megoldást keresni, hogy az oktatás és a tudás minden ember számára elérhető legyen; információkat gyűjteni a globalizáció előnyeiről és hányosságairól; keress olyan fontos híreket, melyek miatt manapság biológiai forradalomról beszélünk; elemezni olyan egyházi dokumentumokat, melyek a genetikai mérnökséggel szembeni

	<p>eszközök kritikai megközelítését;</p> <ul style="list-style-type: none"> Megmagyarázni az igazság keresztény értelmezését és a keresztények igazság iránti felelősségét; Felhívni a figyelmet az új egészségügyi technológiák jótékony hatására, ugyanakkor az ezekkel való visszaélésekre is; Felhívni a figyelmet az emberiség haladására az individualizáció felé, ugyanakkor állást foglalni az emberi közösség megőrzése és fejlesztése mellett. 	<p>minőségén;</p> <ul style="list-style-type: none"> felismerni a különböző módokat egy emberibb világ megteremtéséért; felismerni a keresztény humanizmus különlegességét; megérteni a keresztény etika elvárásait, mint a felelősség felvállalásának serkentését; fejleszteni az Isten előtti felelősségudatot a teremtett világért; belátni az individualizmus végzetes következményeit; megérteni az individualizmus és az erkölcsi szubjektívizmus viszonyát; megérteni a szoros összefüggést Isten országa és az egy emberibb világot kialakító keresztény törekvés között. 		<p>keresztény álláspontot képviselik;</p> <ul style="list-style-type: none"> átelemezni saját életmódunkat és elbeszélgetni a berögzött viselkedések változtatásáról; megkeresni és átelemezni ökológiai egyesületek programjait; elbeszélgetni az individualizmus következményeiről; újszövetségi írásokat keresni a keresztény összetartozásról ahogy Krisztus elvárja és összehasonlítani a saját tapasztalatainkkal.
<p>V A JÖVŐBE VETETT KERESZTÉNY REMÉNY</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tudatosítani azokat a félelmeket melyeket átél a mai kor embere a jövő bizonytalansága miatt; Megismerni különböző megjövendölt jövőképeket; Megismerni az okokat és felsorolni azokat a helyzeteket melyekben apokaliptikus látomások és jövendölések jelentkeznek; Megismerni a bibliai apokaliptikus jellegzetes üzenetét; Megismertetni a keresztény álláspont fő jellemzőit az emberi élet végéről és a világ végéről; Megérteni a parúzia jelentését és megmagyarázni a Krisztus újbóli eljövetelebe vetett keresztény reményt; Megismerni a bibliai alapokat és az időszertű keresztény eszkatológiát. 	<ul style="list-style-type: none"> megvizsgálja a személyes állásfoglalását a jövő várására vonatkozóan; megérteni az apokaliptikus kifejezést és felsorolni mi jellemzi az apokaliptikát, mint irodalmi műfajt; felsorolni a legfontosabb bibliai apokaliptikus képeket és üzeneteket; megélni a bibliai üzenet felszabadító erejét, az isten gondviseléséről és a jó győzelméről; meglátni az emberi érzések és kérdések széles táráát a személyes és egyetemes véggel szemben; megkülönböztetni a egyéni és az általános utolsó ítéletet; bizalmat táplálni Isten iránt, aki az emberiség javát akarja; belátni a felelősségteljes élet szükségességét és a jóban való buzgólkodást; felfedni az eszkatológikus témák jelentőségét a képző-, zene-, a film- és a színművészetben, valamint az irodalomban; elválasztani a keresztény tanítást a mennyországról, a poklóról és a tisztítóútról, a mai népszerű és elferdült 	<p>27. A jövő várása világi szempontból;</p> <p>28. Eszkatológikus és apokaliptikus szövegek a Bibliában;</p> <p>29. Az ember szembesülése a vég kérdésével;</p> <p>30. Keresztény remény a bevezetésre: új teremtmény, feltámadás és örök élet;</p> <p>31. A feldolgozott témakörök ismétlése;</p> <p>32. Évvégi osztályzatok lezárása.</p>	<ul style="list-style-type: none"> röviden megfogalmazni a jövőre vonatkozó vágyainkat és reményeinket, valamint a jövővel szembeni személyes félelmeinket; Részleteket nézni az "Apokaliptikus ma" (2001.) c. filmből és felsorolni miért kapta ezt a címet; részletek olvasni a Jelenések könyvéből és a Szentírás más apokaliptikus írásából és megbeszélni a világi és a bibliai apokaliptika közötti különbségeket és hasonlóságokat; megnézni, meghallgatni és kielemezni a világ végével foglalkozó művészi alkotásokat; összehasonlítani különböző vallások az ember radikális felelősségével és a halál utáni ítélettel foglalkozó szövegeit; újszövetségi olvasmányokat elemezni Krisztus újbóli eljöveteleéről, és tömören bemutatni a Krisztus parúziájába vetett keresztény hitet; elbeszélgetni az Isten-képünkről és az érzésekről melyek eltöltene a Krisztussal való személyes találkozásokról földi életünk végén; művészi alkotásokat elemezni, melyek az utolsó dolgokról szólnak keresztény módon; elmélkedve felolvasni azokat a Szentírási részeket, melyekben Jézus feltámadásáról és
		<p>bemutatástól;</p> <ul style="list-style-type: none"> felismerni Krisztus feltámadásának jelentőségét a mi feltámadásunk szempontjából; felismerni, hogy az Isten szeretetében vetett remény és bizalom az alapvető keresztény álláspont a végső dolgok tekintetében. 		<p>az Atyjához költözéséről beszél, megütve: „Elmegyek, hogy helyet készítssek nektek“;</p> <ul style="list-style-type: none"> Mária mennybevételek képét elemezni; az egyházi dokumentumok alapján tömören bemutatni: mit hisz az Egyház Máriáról.

AJÁNLOTT IRODALOM:

BIBLIA, Ószövetség és Újszövetség,

Katekizmus Katolické Crlve, Hrvatska biskupska konferencija, Zagreb, 1994.

Biblijski priručnik – Mala enciklopedija, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1989.

Dokumenti – II Vatikanski sabor, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1980.

Benedikt XVI: U nadi spašeni, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2008.

Hering, B: Kristov zakon (1-3), Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 1986.

Pranjić, M.: Religijsko-pedagoški-katehetski leksikon, Katehetski salezijanski centar, Zagreb, 1991.

Svjetlom vjere, udžbenik katoličkog vjeronauka za četvrti razred srednjih škola, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2009.

Pákozdi István-Illessy mátyás-Gallay Lászlóné, Liturgika és alapvető hittan, Hitkönyv a középiskolák 12. osztálya számára, Az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, Budapest, 2012.

KORRELÁCIÓ MÁS TANTÁRGYAKKAL/ MODULOKKAL:

1. Magyar nyelv és irodalom
2. Filozofia
3. Polgári nevelés
4. Történelem
5. Szociológia
6. Pszichológia
7. Képző- és zeneművészet